

სს „საქორგაზი“

ფინანსური ანგარიშგება

*2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის
დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნასთან ერთად*

სს „საქორგაზი“

ფინანსური ანგარიშგება

2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

შინაარსი

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

ფინანსური ანგარიშგება

სრული შემოსავლის ანგარიშგება	5
ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება.....	6
საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება.....	7
ფულადი ნაკადების ანგარიშგება.....	8
ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები	9-40

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

სს „საქორგგაზის“ მფლობელებს და ხელმძღვანელობას

მოსაზრება

ჩავატარეთ სს „საქორგგაზის“ (შემდგომში „კომპანია“) თანდართული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც შედგება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებისგან 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ასევე აღნიშნული თარიღით დამთავრებული წლის სრული შემოსავლის ანგარიშგებისგან, საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებისგან, ფულადი ნაკადების ანგარიშგებისგან, და ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნებისგან, მათ შორის მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვისგან.

ჩვენი აზრით, წარმოდგენილი ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს კომპანიის ფინანსურ მდგომარეობას 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აგრეთვე მისი საქმიანობის ფინანსურ შედეგებსა და ფულადი სახსრების მოძრაობას ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების („ფასს-ი“) შესაბამისად.

მოსაზრების საფუძველი

აუდიტი წარმართეთ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების („ასს“) შესაბამისად. პასუხისმგებლობა, რომელსაც აღნიშნული სტანდარტები ჩვენთვის ითვალისწინებს, დაწვრილებით არის აღწერილი ჩვენი დასკვნის ნაწილში სახელწოდებით „აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“. ჩვენ ვართ კომპანიისგან დამოუკიდებელი ბუღალტერთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს („IESBA“) „პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის საერთაშორისო კოდექსის“ („დამოუკიდებლობის საერთაშორისო სტანდარტების“ ჩათვლით) („IESBA კოდექსი“) შესაბამისად, და შესრულებული გვაქვს IESBA კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ეთიკური ვალდებულებებიც. გვჯერა, რომ ჩვენ მიერ მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოსათქმელად საჭირო საფუძვლის შესაქმნელად.

ფუნქციონირებად საწარმოსთან დაკავშირებული არსებითი განუსაზღვრელობა

გვინდა, ყურადღება გავამახვილოთ ფინანსური ანგარიშგების მე-3 შენიშვნაზე, რომლის მიხედვითაც 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით კომპანიის მიმდინარე ვალდებულებები მის მიმდინარე აქტივებს აღემატებოდა 127,850 ათასი ლარით. ეს პირობა, მე-3 შენიშვნაში ასახულ სხვა გარემოებებთან ერთად, მიუთითებს არსებითი განუსაზღვრელობის არსებობაზე, რომელიც დაკავშირებულია იმ მოვლენებსა და პირობებთან, რომლებსაც შეუძლიათ სერიოზულ ეჭვქვეშ დააყენონ კომპანიის უნარი, გააგრძელოს საქმიანობა, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ. ჩვენი მოსაზრება ამ საკითხთან მიმართებაში მოდიფიცირებული არ არის.

მნიშვნელოვან გარემოებათა ამსახველი აზრები – გარიგებები დაკავშირებულ მხარეებთან

გვინდა ყურადღება გავამახვილოთ ფინანსური ანგარიშგების მე-20 და მე-3 შენიშვნებზე, რომლებიც ეხება დაკავშირებულ მხარეებთან კომპანიის გარიგებების მნიშვნელოვან კონცენტრაციას. ჩვენი მოსაზრება ამ საკითხთან მიმართებაში მოდიფიცირებული არ არის.

კომპანიის 2020 წლის მმართველობით ანგარიშგებაში ასახული სხვა ინფორმაცია

სხვა ინფორმაცია გულისხმობს კომპანიის 2020 წლის მმართველობით ანგარიშგებაში ასახულ ინფორმაციას, გარდა ფინანსური ანგარიშგებისა და მასზე გაცემული აუდიტორის დასკვნისა. სხვა ინფორმაციაზე პასუხისმგებელია ხელმძღვანელობა. კომპანიის 2020 წლის მმართველობითი ანგარიშგება ჩვენთვის ხელმისაწვდომი, სავარაუდოდ, გახდება აუდიტორის წინამდებარე დასკვნის თარიღის შემდეგ.

ფინანსურ ანგარიშგებაზე გამოხატული ჩვენი მოსაზრება არ მოიცავს სხვა ინფორმაციას და მასთან დაკავშირებით ჩვენ არ გამოვთქვამთ რწმუნებას რამე ფორმით ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე გამოცემულ ჩვენს დასკვნაში.

ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით ჩვენი პასუხისმგებლობაა გავცნოთ ზემოაღნიშნულ სხვა ინფორმაციას, როდესაც ის ჩვენთვის ხელმისაწვდომი გახდება, და განვიხილოთ, არის თუ არა სხვა ინფორმაცია არსებითად შეუსაბამო ფინანსურ ანგარიშგებასთან ან აუდიტის განმავლობაში ჩვენ მიერ მიღებულ ცოდნასთან, ან თუ შეიცავს სხვა არსებით უზუსტობას.

ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობა ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია ამ ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე ფასს-ის შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობაა შეაფასოს, აქვს თუ არა კომპანიას უნარი, რომ საქმიანობა გააგრძელოს, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ, კონკრეტული შემთხვევიდან გამომდინარე, განაცხადოს ფუნქციონირებად საწარმოსთან დაკავშირებული საკითხები და აღრიცხვისას გამოიყენოს ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვება, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც ხელმძღვანელობას განზრახული აქვს კომპანიის ლიკვიდაცია ან საქმიანობის შეწყვეტა, ან თუ მას არ აქვს რეალური არჩევანი ასე რომ არ მოიქცეს.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია გონივრული რწმუნების მოპოვება იმაზე, ფინანსური ანგარიშგება მთლიანობაში თავისუფალია თუ არა თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობისგან და აუდიტორის დასკვნის გამოცემა, რომელიც ჩვენს მოსაზრებას შეიცავს. გონივრული რწმუნება არის მაღალი დონის რწმუნება, მაგრამ არა გარანტია იმისა, რომ ასს-ის შესაბამისად ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის გამოავლენს არსებით უზუსტობას, ასეთის არსებობის შემთხვევაში. უზუსტობები შეიძლება გამოწვეული იყოს თაღლითობით ან შეცდომით და არსებითად მიიჩნევა მაშინ, თუ არსებობს გონივრული მოლოდინი იმისა, რომ ცალ-ცალკე ან ერთობლივად გავლენას იქონიებს მომხმარებლების მიერ წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებაზე დაყრდნობით მიღებულ ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე.

ასს-ის მიხედვით აუდიტის ჩატარების პროცესში ჩვენ მივმართავთ პროფესიულ განსჯას და ვინარჩუნებთ პროფესიულ სკეპტიციზმს. ასევე:

- ▶ გამოვავლენთ და ვაფასებთ ფინანსურ ანგარიშგებაში თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობის რისკებს, ვგეგმავთ და ვატარებთ აუდიტორულ პროცედურებს ამ რისკებზე რეაგირების მიზნით და მოვიპოვებთ აუდიტორულ მტკიცებულებას, რომელიც საკმარისი და შესაფერისია აუდიტორული მოსაზრების გამოთქმისთვის საფუძვლის შესაქმნელად. არსებითი უზუსტობის რისკი, რომელიც გამოწვეულია თაღლითობით, უფრო მაღალია, ვიდრე შეცდომით გამოწვეული რისკი, რადგან თაღლითობა შეიძლება მოიცავდეს საიდუმლო მორიგებას, გაყალბებას, ინფორმაციის განზრახ გამოტოვებას, არასწორი ინფორმაციის წარდგენას ან შიდა კონტროლის უგულვებელყოფას.
- ▶ შევისწავლით აუდიტისთვის მნიშვნელოვან შიდა კონტროლს, რათა დავგეგმოთ მოცემული კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ კომპანიის შიდა კონტროლის ეფექტიანობაზე.
- ▶ ვაფასებთ ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკის, ასევე მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებების და შესაბამისი განმარტებითი შენიშვნების მართებულობას.
- ▶ ვაფასებთ, რამდენად მართებულია ხელმძღვანელობის მიერ აღრიცხვისთვის ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვების გამოყენება და, მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებზე დაყრდნობით, ვასკვნით, არსებობს თუ არა ისეთ მოვლენებთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი განუსაზღვრელობა, რაც შეიძლება მნიშვნელოვანი ეჭვის საფუძველი გახდეს იმასთან დაკავშირებით, შეძლებს თუ არა კომპანია გააგრძელოს საქმიანობა, როგორც ფუნქციონირებდნა საწარმომ. თუ დავასკვნით, რომ არსებითი განუსაზღვრელობა არსებობს, ვალდებულები ვართ, აუდიტორის დასკვნაში ყურადღება გავამახვილოთ ფინანსური ანგარიშგების შესაბამისი განმარტებითი შენიშვნებზე, ან, თუ განმარტებითი შენიშვნები არ არის საკმარისი, მოვახდინოთ ჩვენი მოსაზრების მოდიფიცირება. ჩვენი დასკვნები ეყრდნობა აუდიტორის დასკვნის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებას. თუმცა სამომავლო მოვლენებმა ან პირობებმა შეიძლება გამოიწვიოს კომპანიის, როგორც ფუნქციონირებადი საწარმოს ფუნქციონირების შეწყვეტა.

- ▶ მთლიანობაში ვაფასებთ ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას, სტრუქტურასა და შინაარსს, განმარტებითი შენიშვნების ჩათვლით, და აგრეთვე იმას, თუ ასახავს ფინანსური ანგარიშგება საბაზისო გარიგებებსა და მოვლენებს ისე, რომ უზრუნველყოფდეს სამართლიან წარდგენას.

ჩვენ მართვის უფლებამოსილებით აღჭურვილ პირებს, სხვ საკითხებთან ერთად, ვატყობინებთ აუდიტის მასშტაბს და ვადებს, აგრეთვე აუდიტორული შემოწმების მნიშვნელოვან შედეგებს, მათ შორის შიდა კონტროლის მნიშვნელოვან ნაკლოვანებებს, რომლებსაც აუდიტის პროცესში გამოვავლენთ.

რუსლან ხოროშვილი

შპს „იუაის“ სახელით

თბილისი, საქართველო

2021 წლის 7 ივლისი

**Building a better
working world**

- ▶ მთლიანობაში ვაფასებთ ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას, სტრუქტურასა და შინაარსს, განმარტებითი შენიშვნების ჩათვლით, და აგრეთვე იმას, თუ ასახავს ფინანსური ანგარიშგება საბაზისო გარიგებებსა და მოვლენებს ისე, რომ უზრუნველყოფდეს სამართლიან წარდგენას.

ჩვენ მართვის უფლებამოსილებით აღჭურვილ პირებს, სხვ საკითხებთან ერთად, ვატყობინებთ აუდიტის მასშტაბს და ვადებს, აგრეთვე აუდიტორული შემოწმების მნიშვნელოვან შედეგებს, მათ შორის შიდა კონტროლის მნიშვნელოვან ნაკლოვანებებს, რომლებსაც აუდიტის პროცესში გამოვავლენთ.

რუსლან ხოროშვილი

შპს „იუაის“ სახელით

თბილისი, საქართველო

2021 წლის 7 ივლისი

სს „საქორგაზი“

სრული შემოსავლის ანგარიშგება

2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

	შენიშვნები	2020	2019
შემოსავალი	7	79,592	65,681
ბუნებრივი გაზის თვითღირებულება		(22,980)	(12,565)
ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი		(5,152)	(5,340)
ბუნებრივი გაზის ტრანსპორტირების ხარჯები		(1,528)	(2,082)
ცვეთა და ამორტიზაცია	22	(13,265)	(14,615)
შექმნილი ანარიცხები, წმინდა	8	(516)	(41)
სხვა საოპერაციო ხარჯები	9	(22,374)	(22,058)
საოპერაციო მოგება		13,777	8,980
ძირითადი საშუალებების ჩამოწერიდან მიღებული შემოსულობა/(ზარალი)		39	(83)
საკუროსო სხვაობიდან მიღებული წმინდა ზარალი		(330)	(384)
ფინანსური ხარჯები	15	(12,490)	(11,861)
დასაბეგრი მოგება/(ზარალი)		996	(3,348)
მოგების გადასახადის ხარჯი		–	–
წლის მოგება/(ზარალი)		996	(3,348)
სხვა სრული შემოსავალი		–	–
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი/(ზარალი)		996	(3,348)

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება გამოსაშვებად დამტკიცებული და ხელმოწერილია 2021 წლის 7 ივლისს, სს „საქორგაზის“ ხელმძღვანელობის სახელით, შემდეგი პირების მიერ:

ალექსანდრე ხეთაგური
დირექტორი
სს „საქორგაზი“

სს „საქორგაზი“

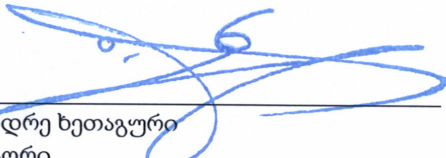
სრული შემოსავლის ანგარიშგება

2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

	შენიშვნები	2020	2019
შემოსავალი	7	79,592	65,681
ბუნებრივი გაზის თვითღირებულება		(22,980)	(12,565)
ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი		(5,152)	(5,340)
ბუნებრივი გაზის ტრანსპორტირების ხარჯები		(1,528)	(2,082)
ცვეთა და ამორტიზაცია	22	(13,265)	(14,615)
შექმნილი ანარიცხები, წმინდა	8	(516)	(41)
სხვა საოპერაციო ხარჯები	9	(22,374)	(22,058)
საოპერაციო მოგება		13,777	8,980
ძირითადი საშუალებების ჩამოწერიდან მიღებული შემოსულობა/(ზარალი)		39	(83)
საკუროს სხვაობიდან მიღებული წმინდა ზარალი		(330)	(384)
ფინანსური ხარჯები	15	(12,490)	(11,861)
დასაბეგრი მოგება/(ზარალი)		996	(3,348)
მოგების გადასახადის ხარჯი		—	—
წლის მოგება/(ზარალი)		996	(3,348)
სხვა სრული შემოსავალი		—	—
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი/(ზარალი)		996	(3,348)

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება გამოსაშვებად დამტკიცებული და ხელმოწერილია 2021 წლის 7 ივლისს, სს „საქორგაზის“ ხელმძღვანელობის სახელით, შემდეგი პირების მიერ:

 ალექსანდრე ხეთაგური
 დირექტორი
 სს „საქორგაზი“

სს „საქორგგაზი“

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

	შენიშვნები	2020	2019
აქტივები			
გრძელვადიანი აქტივები			
ძირითადი საშუალებები	10	123,079	116,803
აქტივის გამოყენების უფლება	11	15,997	35,831
სულ გრძელვადიანი აქტივები		139,076	152,634
მიმდინარე აქტივები			
სასაქონლო-მატერიალური მარაგები		60	92
სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანება	12	18,921	19,929
გადახდილი ავანსები		271	3
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	13	162	241
სულ მიმდინარე აქტივები		19,414	20,265
სულ აქტივები		158,490	172,899
საკუთარი კაპიტალი და ვალდებულებები			
საკუთარი კაპიტალი			
სააქციო კაპიტალი	14	10,310	10,310
დამატებით შეტანილი კაპიტალი	14	31,791	31,791
აკუმულირებული ზარალი		(47,637)	(48,633)
სულ საკუთარი კაპიტალი		(5,536)	(6,532)
გრძელვადიანი ვალდებულებები			
სესხები და გადასახდელი ანგარიშები	15	–	67,838
საიჯარო ვალდებულებები	11	13,819	27,183
სახელმწიფო გრანტები	17	2,943	3,106
სულ გრძელვადიანი ვალდებულებები		16,762	98,127
მიმდინარე ვალდებულებები			
სესხები და გადასახდელი ანგარიშები	15	88,356	16,643
სავაჭრო და სხვა კრედიტორული დავალიანება	16	51,531	51,783
საიჯარო ვალდებულებები	11	5,967	12,041
წმინდა საგადასახადო დავალიანება		917	590
სახელშეკრულებო ვალდებულებები		330	84
სახელმწიფო გრანტები	17	163	163
სულ მიმდინარე ვალდებულებები		147,264	81,304
სულ ვალდებულებები		164,026	179,431
სულ საკუთარი კაპიტალი და ვალდებულებები		158,490	172,899

სს „საქორგაზი“

საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება

2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

	საწესდებო კაპიტალი	დამატებით შეტანილი კაპიტალი	აკუმული- რებული ზარალი	სულ
2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	10,310	31,791	(45,285)	(3,184)
წლის მთლიანი სრული ზარალი	–	–	(3,348)	(3,348)
2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	10,310	31,791	(48,633)	(6,532)
წლის სრული მოგება	–	–	996	996
2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	10,310	31,791	(47,637)	(5,536)

სს „საქორგაზი“

ფულადი ნაკადების ანგარიშგება

2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

	შენიშვნები	2020	2019
საოპერაციო საქმიანობა			
დასაბეგრი მოგება/(ზარალი)		996	(3,348)
<i>არაფულადი კორექტირებები დასაბეგრი ზარალის წმინდა ფულად ნაკადებთან შესაბამისობაში მოყვანის მიზნით</i>			
ცვეთა და ამორტიზაცია	22	13,265	14,615
(შემოსულობა)/ზარალი ძირითადი საშუალებების გაყიდვიდან		(39)	83
შექმნილი ანარიცხები, წმინდა	8	516	41
შემოსავალი სახელმწიფო გრანტიდან	17	(163)	(163)
საინვესტიციო და ფინანსურ საქმიანობაში საკუროსო სხვაობიდან მიღებული წმინდა ზარალი		324	384
ფინანსური ხარჯები	15	12,490	11,861
საოპერაციო ფულადი ნაკადები საბრუნავი კაპიტალის ცვლილებებამდე		27,389	23,473
<i>საბრუნავ კაპიტალში შესული ცვლილებები</i>			
ცვლილება სასაქონლო-მატერიალურ მარაგებში		32	(38)
ცვლილება სავაჭრო და სხვა დებიტორულ დავალიანებებში		492	(6,481)
ცვლილება გადახდილი ავანსებში		(268)	4
ცვლილება საგადასახადო დავალიანებებში, წმინდა		327	65
ცვლილება სავაჭრო და სხვა კრედიტორულ დავალიანებებში		8	(1,579)
ცვლილება სახელშეკრულებო ვალდებულებებში		246	(141)
		28,226	15,303
გადახდილი პროცენტი		(4,807)	(5,553)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები		23,419	9,750
საინვესტიციო საქმიანობა			
ძირითადი საშუალებების რეალიზაციით მიღებული შემოსავალი		150	–
ძირითად საშუალებებში გადახდილი თანხები		(12,748)	(11,771)
საინვესტიციო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი ნაკადები		(12,598)	(11,771)
ფინანსური საქმიანობა			
აღებული სესხები და გადასახდელი ანგარიშები	15	3,000	18,244
სესხებისა და გადასახდელი ანგარიშების დაფარვა	15	(7,129)	(10,590)
იჯარასთან დაკავშირებული ვალდებულებების დაფარვა		(6,768)	(5,568)
ფინანსურ საქმიანობაში (გამოყენებული)/ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები		(10,897)	2,086
ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტების წმინდა (შემცირება)/ზრდა		(76)	65
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები 1 იანვრის მდგომარეობით	13	241	169
წმინდა საკუროსო სხვაობა ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე		(3)	7
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები 31 დეკემბრის	13	162	241

მნიშვნელოვანი არაფულადი ოპერაციები:

- ▶ 2020 წელს გადავადებული გადახდის პირობით შესყიდული ძირითადი საშუალებების მოძრაობა 260 ლარს გაუტოლდა (2019 წ.: ნული).
- ▶ 2020 წელს აქტივის გამოყენების უფლება და საიჯარო ვალდებულება 12,670 ლარით შემცირდა საერთო კონტროლს დაქვემდებარებულ კომპანია შპს „სოკარ ჯორჯია გაზთან“ მილსადენების თაობაზე გაფორმებული საიჯარო ხელშეკრულების შეცვლის შედეგად (მე-11 შენიშვნა).

9-40 გვერდებზე წარმოდგენილი შენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

სს „საქორგაზი“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

1. ინფორმაცია კომპანიის შესახებ

სს „საქორგაზი“ (შემდგომში, „კომპანია“) არის საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად დაფუძნებული სააქციო საზოგადოება. კომპანია არის საქართველოში დაფუძნებული და მოქმედი კომპანია. მისი იურიდიული მისამართია ქიზიყის ქუჩა 13, თბილისი, საქართველო. კომპანიის ძირითადი ოპერაციები მოიცავს ბუნებრივი გაზის განაწილებას თავისი მილსადენების ქსელში და ამ ქსელის გამოყენებით ბუნებრივი გაზის გაყიდვას სოციალურ და კომერციულ მომხმარებლებზე. კომპანიის ბუნებრივი გაზის მილსადენების ქსელი, ძირითადად, ფარავს იმერეთის, ქართლისა და კახეთის რეგიონებს საქართველოში.

კომპანიის პირდაპირი მშობელი კომპანიაა „Alphard Gas Holdings B.V, რომელიც ფლობს 80.62%-ს“ (შემდგომში, „Alphard“). „Alphard“-ის მფლობელი და მაკონტროლებელი მხარეა ნიდერლანდებში რეგისტრირებული საწარმო „Cooperatief Menkent UA“ (შემდგომში, „მშობელი კომპანია“). კომპანიის საბოლოო მაკონტროლებელი მხარეა „აზერბაიჯანის რესპუბლიკის ნავთობის სახელმწიფო კომპანია“ („სოკარი“), რომელსაც აზერბაიჯანის მთავრობა ფლობს და აკონტროლებს. 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კომპანიაში საბოლოო მაკონტროლებელი მხარის ეფექტური წილობრივი მონაწილეობა 74.26%-ია (2019 წ.: 74.26%).

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება ჯერ არ დამტკიცებულა აქციონერთა მიერ აქციონერთა კრებაზე. აქციონერთა კრება, როგორც წესი, ტარდება საანგარიშგებო თარიღის მომდევნო წლის მეორე ნახევარში. მფლობელებს უფლება აქვთ ფინანსურ ანგარიშგებაში ცვლილებები შეიტანონ მისი გამოშვების შემდეგ.

2. მომზადების საფუძველი

კომპანიის ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია საერთაშორისო ბუღალტრული სტანდარტების საბჭოს (ბასსს) მიერ გამოცემული ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების (ფასს) შესაბამისად.

ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია პირვანდელი ღირებულების საფუძველზე. ფინანსურ ანგარიშგებაში ყველა თანხა წარმოდგენილია ლარში და დამრგვალებულია ათასამდე, თუ სხვა რამე არ არის მითითებული.

3. ფუნქციონირებადი საწარმო

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კომპანიის მიმდინარე ვალდებულებები მის მიმდინარე აქტივებს 127,850 ლარით აღემატებოდა (2019 წლის 31 დეკემბერი: 61,039 ლარი) და, ამ თარიღის მდგომარეობით, კომპანიას ჰქონდა 5,536 ლარის უარყოფითი წმინდა აქტივები (2019 წ.: 6,532 ლარი). ეს გარემოება მიანიშნებს არსებით განუსაზღვრელობაზე, რამაც შეიძლება მნიშვნელოვანი ეკვის ქვეშ დააყენოს კომპანიის უნარი, გააგრძელოს საქმიანობა, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ.

კომპანიას ჰქონდა მნიშვნელოვანი კაპიტალური დანახარჯები, მას შემდეგ, რაც შეასრულა საქართველოს მთავრობასთან გაფორმებული ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულება, რომლის მიხედვითაც სოკარის საწარმოებს 2008-2017 წლებში უნდა დაეხმებინა არანაკლებ 250 მილიონი აშშ დოლარი, რათა საქართველოში 250,000 ახალი აბონენტი უზრუნველყო გაზის ქსელზე წვდომით. კაპიტალური ინვესტიციები ძირითადად დაფინანსდა მომწოდებლის მოკლევადიანი კრედიტებით საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოებისგან და მოკლევადიანი სესხებით ადგილობრივი ბანკებისგან. დაფინანსების ეს მოკლევადიანი ხასიათი განაპირობებს წმინდა მიმდინარე ვალდებულების პოზიციას ისტორიულად და 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

3. ფუნქციონირებადი საწარმო (გაგრძელება)

ეს ფინანსური ანგარიშგებები ეყრდნობა არსებულ მოლოდინებსა და პროგნოზებს. არსებობს მოვლენებთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი განუსაზღვრელობა, რამაც შეიძლება მნიშვნელოვანი ეჭვის ქვეშ დააყენოს კომპანიის უნარი, გააგრძელოს საქმიანობა, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ და, შესაბამისად, ამის გამო ვერ შეძლოს თავისი აქტივების რეალიზაცია და ვალდებულებების დაფარვა ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში. დღეისათვის, ყველა ოპერაცია ეყრდნობა დაშვებას, რომ საქმიანობა გაგრძელდება და ეს ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ფუნქციონირებადი საწარმოს პრინციპზე დაყრდნობით, რაც გულისხმობს აქტივების რეალიზაციას და ვალდებულებების დაფარვას ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში.

ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ „სოკარისთვის“ საქართველოს გაზომვარგების ქსელი სტრატეგიულ ინვესტიციას წარმოადგენს და რომ მას გააჩნია საკმარისი რესურსები და სურვილი განაგრძოს ინვესტირება ამ მიმართულებით. 2021 წლის 1 იანვრიდან 2022 წლის 7 ივლისის ჩათვლით, კომპანიას დასჭირდება დამატებითი დაფინანსება, რათა დაფაროს თავისი დაახლოებით 9,200 ლარის სესხები და გადასახდელი ანგარიშები, ან მოახდინოს მათი რეფინანსირება და შეინარჩუნოს საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოებისგან დამოუკიდებლობა 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით არსებულ დონეზე. „სოკარმა“ დაადასტურა, რომ აქვს კომპანიის დახმარების შესაძლებლობა და სურვილი, რაც გამოიხატება კომპანიისთვის საკმარისი მხარდაჭერით, რათა მან შეძლოს საქმიანობის ჩვეულ რეჟიმში გაგრძელება.

2020 წლის მარტში ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაციამ ახალი კორონავირუსი („COVID-19“) გლობალურ პანდემიად გამოაცხადა. ჯერჯერობით გაურკვეველია, რამდენად შეაფერხებს ეს პანდემია მსოფლიო ეკონომიკის განვითარებას და რა გავლენას იქონიებს საქართველოს ეკონომიკაზე. COVID-19-ის გავრცელების შესაჩერებლად საქართველოს მთავრობამ მთელი რიგი ზომები მიიღო, რამაც სოციალურ-ეკონომიკურ გარემოზე მნიშვნელოვანი გავლენა იქონია. 2020 წლის 31 დეკემბრისთვის კომპანიაზე არსებითად არ უმოქმედია ამ ახალ გარემოებებს. თავისი საქმიანობის სპეციფიკიდან გამომდინარე, კომპანია არ მოელის, რომ COVID-19 ვირუსს არსებითი უარყოფითი ზემოქმედება ექნება მის უნარზე, გააგრძელოს საქმიანობა, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ.

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა

(ა) აქტივებისა და ვალდებულებების კლასიფიკაცია მოკლევადიანად და გრძელვადიანად

კომპანია აქტივებსა და ვალდებულებებს ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში წარმოადგენს მათი მოკლევადიანად და გრძელვადიანად კლასიფიკაციის საფუძველზე. აქტივი მოკლევადიანია, როდესაც:

- ▶ მოსალოდნელია მისი რეალიზება ან გადაწყვეტილია მისი გაყიდვა ან მოხმარება ჩვეულებრივი საოპერაციო ციკლის განმავლობაში;
- ▶ ფლობის ძირითადი მიზანია ვაჭრობა;
- ▶ მოსალოდნელია ისი რეალიზება ანგარიშგების პერიოდიდან თორმეტი თვის განმავლობაში; ან
- ▶ აქტივი წარმოადგენს ფულად სახსრებს და მათ ეკვივალენტებს, თუ არ არის შეზღუდული მისი გადაცემა ან გამოყენება ვალდებულების დასაფარად მინიმუმ თორმეტი თვის განმავლობაში ანგარიშგების პერიოდის შემდეგ.

ყველა დანარჩენი აქტივი გრძელვადიანია.

ვალდებულება მოკლევადიანია, როდესაც:

- ▶ მოსალოდნელია მისი დაფარვა ჩვეულებრივი საოპერაციო ციკლის განმავლობაში;
- ▶ ფლობის ძირითადი მიზანია ვაჭრობა;
- ▶ დასაფარია ანგარიშგების პერიოდიდან თორმეტი თვის განმავლობაში; ან
- ▶ ანგარიშგების პერიოდის შემდეგ ვალდებულების დაფარვის მინიმუმ თორმეტი თვით გადავადების უპირობო უფლება არ არსებობს.

ყველა დანარჩენი ვალდებულებას კომპანია გრძელვადიანის კატეგორიას მიაკუთვნებს.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

(ბ) უცხოური ვალუტები

კომპანიის ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ეროვნულ ვალუტაში – ლარში, რომელიც ასევე არის კომპანიის სამუშაო ვალუტა, ვინაიდან ქართული ლარი იმ ძირითადი ეკონომიკური გარემოს ვალუტაა, რომელშიც კომპანია ფუნქციონირებს.

უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციები თავიდან საწარმოს მიერ აღირიცხება მათი შესაბამის სამუშაო ვალუტაში, ოპერაციის აღიარების დღეს არსებული სპოტ კურსებით. უცხოურ ვალუტაში გამოხატული ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების კონვერტაცია ხდება ანგარიშგების დღეს არსებული სამუშაო ვალუტის სპოტ გაცვლითი კურსით. ფულადი მუხლების ანგარიშსწორების ან კონვერტაციის ოპერაციების შედეგად წარმოშობილი სხვაობები ასახულია მოგებაში ან ზარალში. უცხოურ ვალუტაში გამოხატული და პირვანდელი ღირებულებით ასახული არაფულადი მუხლები გადაყვანილია თავდაპირველი გარიგებების თარიღებისათვის მოქმედი სავალუტო კურსების შესაბამისად.

(გ) შემოსავლის აღიარება

შემოსავალი განისაზღვრება მომხმარებელთან გაფორმებულ ხელშეკრულებაში განსაზღვრული ანაზღაურების საფუძველზე და არ მოიცავს მესამე მხარეთა სახელით მოკრებილ თანხებს. კომპანია შემოსავალს მაშინ აღიარებს, როდესაც პროდუქტზე ან მომსახურებაზე კონტროლი გადაეცემა მომხმარებელს.

მრავალელემენტაანი ხელშეკრულებების შემთხვევაში, კომპანია თითოეულ მომსახურებას ცალ-ცალკე აღრიცხავს, თუ მათი გამიჯვნა შესაძლებელია. ანაზღაურება გადანაწილდება სხვადასხვა მომსახურებაზე მათი ინდივიდუალური სარეალიზაციო ფასების მიხედვით. ინდივიდუალური სარეალიზაციო ფასი განისაზღვრება ფასთა ნუსხის საფუძველზე, რომლის მიხედვითაც კომპანია ყიდის ოპერაციების დამუშავებისა და ტექნიკურ მომსახურებებს.

კომპანია შემოსავალს აღიარებს ვალდებულების შესრულების შემდეგ, ე.ი. როდესაც პროდუქტზე ან მომსახურებაზე კონტროლი გადაეცემა მომხმარებელს. კომპანია შემოსავლებთან დაკავშირებულ თავის შეთანხმებებს სპეციალურ კრიტერიუმებს ადარებს, რათა განსაზღვროს ამ შეთანხმებებში იგი პრინციპალად გამოდის თუ პრინციპალის აგენტ მხარედ. კომპანიამ დაასკვნა, რომ იგი პრინციპალად გამოდის თავის ყველა შეთანხმებაში შემოსავლებთან დაკავშირებით (რადგან იგი, როგორც წესი, აკონტროლებს საქონელს და მომსახურებას მომხმარებლისთვის მათ გადაცემამდე).

ფინანსურ ანგარიშგებებში კომპანია, ძირითადად, შემდეგი ტიპის შემოსავლებს აღიარებს:

(i) ბუნებრივი გაზის რეალიზაცია

ბუნებრივი გაზის რეალიზაციიდან მიღებული შემოსავლის აღიარება ხდება დროის გარკვეულ მომენტში მომხმარებლისთვის მიწოდებული ბუნებრივი გაზის ფაქტობრივი მოცულობის საფუძველზე, რაც დასტურდება მომხმარებლის მრიცხველის მონაცემებით. კომპანია, ძირითადად, მექანიკურ მრიცხველებს იყენებს, რაც საჭიროებს კომპანიის თანამშრომლების ადგილზე მისვლას მრიცხველის ჩვენების შესამოწმებლად. მრიცხველების მონაცემების წაკითხვა ხდება სისტემატურად, მინიმუმ, თვეში ერთხელ, თუმცა არა აუცილებლად ყოველი თვის ბოლო დღეს, რაც, თავის მხრივ, ქმნის გამიჯვნასთან დაკავშირებულ პრობლემას იმ ბუნებრივ გაზთან მიმართებით, რომელიც იმ მომენტისთვის მიწოდებულია, მაგრამ ქვითრები ჯერ არ არის წარდგენილი. მრიცხველის ჩვენებების წაკითხვის თარიღსა და სააღრიცხვო პერიოდის ბოლო თარიღს შორის დროითი სხვაობის გამო, ანგარიშგების ნებისმიერი თარიღისათვის კომპანიას რეალურად გაყიდული აქვს გარკვეული რაოდენობის გაზი, რომელზეც ჯერ არ არის წარდგენილი ქვითრები მომხმარებლისთვის. ისეთი შემოსავლების გაანგარიშება, რომლებიც კომპანიამ გამოიმუშავა, მაგრამ მათზე ქვითრები ჯერ არ წარუდგენია, დამოკიდებულია იმაზე თუ როგორ აფასებს ხელმძღვანელობა განსაზღვრულ თარიღამდე მიწოდებული ბუნებრივი გაზის მოცულობას, სხვადასხვა რაოდენობის მომხმარებელთა შორის მის განაწილებასა და მიწოდებასთან დაკავშირებულ ტექნიკურ დანაკარგებს ანგარიშგების თარიღისათვის. ხელმძღვანელობა დარწმუნებულია, რომ განსხვავება ფაქტობრივ შემოსავლებს და სავარაუდო შემოსავლებს შორის, რომლებზეც ქვითრები ჯერ არ არის წარდგენილი, უმნიშვნელოა.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

(გ) შემოსავლის აღიარება (გაგრძელება)

(ii) ქსელთან მიერთების საფასური

საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის (სემეკი) მიერ დადგენილი წესით, კომპანია გაზგამანაწილებელ ქსელთან მიერთებულ ახალ აბონენტებს მიერთების გარკვეულ გადასახადს აკისრებს. ქსელთან მიერთების საფასური გამოითვლება ახალი მომხმარებლების ქსელთან მიერთებაზე კომპანიის მიერ გაწეულ საინვესტიციო ხარჯებზე დაყრდნობით და რეგულირდება სემეკის მიერ. ხელმძღვანელობა ამ მომსახურებას განიხილავს მომხმარებლისთვის ცალკე ღირებულების შექმნად და შემოსავალს აღიარებს ქსელთან მიერთების დასრულებისთანავე.

(iii) მომსახურების გაწევა

შემოსავლები, რომლებიც უკავშირდება მომხმარებლებისთვის ტექნიკური და საინჟინრო ხასიათის მომსახურების გაწევას, ასევე მომხმარებლებისთვის გაზმომარაგების ქსელის გაყვანასა და კომპანიის ქსელთან მათ მიერთებას, როგორც წესი, მოკლევადიანი ხასიათისაა და მათი აღიარება ხდება დროის იმ მომენტში, როდესაც მომსახურება გაიწევა და მოსალოდნელია ანაზღაურების მიღება.

(iv) ბუნებრივი გაზის განაწილება

ბუნებრივი გაზის განაწილების ტარიფი განისაზღვრება სემეკის მიერ, ხოლო განაწილებიდან მიღებული შემოსავლის აღიარება ხდება კომპანიის ლიცენზიის შესაბამისად გაზგამანაწილებელი ქსელის მეშვეობით განაწილებული ბუნებრივი გაზის მოცულობის საფუძველზე.

(v) საპროცენტო შემოსავალი

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური ინსტრუმენტების შემთხვევაში საპროცენტო შემოსავალი თუ ხარჯი აღირიცხება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი (EIR) არის განაკვეთი, რომელიც ზუსტად ახორციელებს ფულადი სახსრების მომავალი მოსალოდნელი გადახდების ან შემოდინებების დისკონტირებას ფინანსური ინსტრუმენტების მოსალოდნელი ვადის ან უფრო ხანმოკლე პერიოდზე, საჭიროების შემთხვევაში, ფინანსური აქტივის ან ვალდებულების წმინდა საბალანსო ღირებულებამდე. საპროცენტო შემოსავალი აისახება მოგებაში ან ზარალში, ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული შემოსავლის ნაწილში.

(vi) სახელმწიფო გრანტები

სახელმწიფო გრანტების აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც არსებობს სათანადო რწმუნება, რომ ასეთი გრანტი მიიღება და მასთან დაკავშირებული ყველა პირობა დაკმაყოფილდება. როდესაც გრანტი ეხება ხარჯების მუხლს, მისი სისტემატური აღიარება ხდება შემოსავლის სახით იმ პერიოდის განმავლობაში, რომელშიც აღირიცხება ამ გრანტით დასაფარი შესაბამისი დანახარჯები. როდესაც გრანტი უკავშირდება აქტივს, იგი შემოსავლად აღირიცხება თანაბარი ოდენობებით შესაბამისი აქტივის მოსალოდნელი სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში.

როდესაც კომპანია იღებს არაფულადი აქტივების გრანტებს, აქტივი და გრანტი აღირიცხება მიღებული აქტივების სამართლიანი ღირებულებით და გადაიტანება მოგებაში ან ზარალში აქტივის მოსალოდნელი სასარგებლო გამოყენების ვადის განმავლობაში, საბაზისო აქტივის სარგებლის თანაბარი წლიური ოდენობებით გამოყენების საფუძველზე.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

(გ) შემოსავლის აღიარება (გაგრძელება)

სახელშეკრულებო ნაშთები

სახელშეკრულებო აქტივები

სახელშეკრულებო აქტივი არის საქონლის ან მომსახურების მომხმარებლისთვის გადაცემის სანაცვლოდ მათი ღირებულების მიღების უფლება. თუ კომპანია მომხმარებელს საქონელს ან მომსახურებას გადასცემს მომხმარებლის მიერ ანაზღაურების გადახდამდე ან გადახდის თარიღის დადგომამდე, სახელშეკრულებო აქტივის აღიარება ხდება მიღებული პირობითი ღირებულებისთვის. კომპანიას არ აქვს სახელშეკრულებო აქტივები.

სავაჭრო დებიტორული დავალიანებები

დებიტორული დავალიანება წარმოადგენს კომპანიის უფლებას უპირობო საზღაურის თანხაზე (ანუ მხოლოდ დროის გასვლა აუცილებელი საზღაურის გადახდის თარიღის დადგომამდე).

სახელშეკრულებო ვალდებულებები

სახელშეკრულებო ვალდებულება არის მომხმარებლისთვის საქონლის ან მომსახურების გაცემის ვალდებულება, რომლის ღირებულებაც კომპანიას მომხმარებლისგან მიღებული (ან მისაღები) აქვს. თუ მომხმარებელი ღირებულებას გადაიხდის კომპანიისგან საქონლის ან მომსახურების მიღებამდე, მაშინ ხდება სახელშეკრულებო ვალდებულების აღიარება, როდესაც ხდება გადახდა ან წარმოშობა გადახდის ვალდებულება (რომელიც უფრო ადრე დგება). სახელშეკრულებო ვალდებულებების აღიარება ხდება შემოსავლად მაშინ, როდესაც კომპანია ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ ვალდებულებებს.

(დ) გადასახადები

(i) მოგებიდან გადასახადები

საწარმოების მიერ მიღებული წლიური მოგება, გარდა ბანკებისა, სადაზღვევო კომპანიებისა და მიკროსაფინანსო ორგანიზაციებისა, 2017 წლის 1 იანვრიდან არ იბეგრება საქართველოში. მოგების გადასახადით დაიბეგრება დივიდენდების სახით იმ მფლობელებზე განაწილებული მოგება, რომლებიც არიან ფიზიკური პირები ან არარეზიდენტები საქართველოში, რომელიც ანგარიშდება განაწილებული წმინდა თანხიდან 15/85 განაკვეთის გამოყენებით. დივიდენდების გადახდით წარმოქმნილი მოგების გადასახადი აღირიცხება, როგორც ვალდებულება და ხარჯი იმ პერიოდში, რომელშიც დივიდენდები გამოცხადდა, მიუხედავად იმისა, თუ ფაქტობრივად რომელი თარიღით ან რომელ პერიოდში მოხდა დივიდენდების გადახდა. გარკვეულ შემთხვევებში დასაშვებია დარიცხული საგადასახადო დავალიანებიდან გამოქვითვები, რომლებიც აღირიცხება, როგორც შესაბამის განაწილებასთან დაკავშირებული მოგების გადასახადის ხარჯის შემცირება. საქართველოს საგადასახადო სისტემის თავისებურებიდან გამომდინარე, საქართველოში რეგისტრირებულ საწარმოებს არ წარმოეშობათ გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები. კომპანიის მფლობელებისთვის დივიდენდის განაწილებასთან დაკავშირებით დაკავებული გადასახადის დავალიანება საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებაში აღიარებულია კაპიტალიდან გამოქვითვის სახით.

საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობა ასევე ითვალისწინებს მოგების გადასახადით გარკვეული ოპერაციების დაბეგვრას, რომლებიც შეიძლება ჩაითვალოს მოგების განაწილებად (მაგალითად, არასაბაზრო ფასებით აღრიცხული გარიგებები, ბიზნესსაქმიანობასთან დაუკავშირებელი ხარჯები, ან საქონლისა და მომსახურების უსასყიდლო მიწოდება). ამგვარი გარიგებების დაბეგვრა აღირიცხება საოპერაციო გადასახადების ანალოგიურად და მოგება-ზარალში სხვა საოპერაციო ხარჯების ნაწილში აისახება, როგორც სხვა გადასახადები.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

(დ) გადასახადები (გაგრძელება)

(ii) დამატებული ღირებულების გადასახადი

შემოსავლების, ხარჯებისა და აქტივების აღიარება ხდება დამატებული ღირებულების გადასახადის (დღგ) თანხის გამოკლებით, გარდა იმ შემთხვევებისა:

- ▶ როდესაც აქტივების ან მომსახურების შესყიდვაზე დარიცხული დამატებული ღირებულების გადასახადი არ ექვემდებარება საგადასახადო ორგანოსგან დაბრუნებას, დამატებული ღირებულების გადასახადის აღიარება მოხდება აქტივის შესყიდვაზე გაწეულ დანახარჯებში ან ხარჯის მუხლში, კონკრეტული შემთხვევიდან გამომდინარე;
- ▶ როდესაც დებიტორული და კრედიტორული დავალიანება მოიცავს დამატებული ღირებულების გადასახადს.

საგადასახადო ორგანოებისთვის გადასახდელი ან მათგან დასაბრუნებელი დამატებული ღირებულების გადასახადის წმინდა ოდენობა ასახულია ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშის საგადასახადო აქტივების ან ვალდებულების ნაწილში.

(iii) წმინდა საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები

2016 წლის 1 იანვრიდან საქართველოს კანონმდებლობაში შევიდა ცვლილებები გადასახადის გადახდის წესებთან დაკავშირებით. ახალი წესების მიხედვით, საქართველოს შემოსავლების სამსახური გააკონტროლებს გადასახადის გადამხდელის ნეტო (წმინდა) დავალიანებას სახელმწიფოს მიმართ გადასახადის გადამხდელის კონსოლიდირებული ანგარიშების დანერგვით. ამიტომ კომპანია ყველა საგადასახადო კრედიტორულ და დებიტორულ დავალიანებასთან დაკავშირებულ აქტივებსა და ვალდებულებებს წარმოადგენს ნეტო საფუძველზე.

(ე) ძირითადი საშუალებები

(i) აღიარება და შეფასება

ძირითადი საშუალებები აღრიცხულია თვითღირებულებით, რასაც აკლდება დაგროვილი ცვეთა და დაგროვილი გაუფასურების ზარალი, ასეთის არსებობის შემთხვევაში. ასეთი თვითღირებულება წარმოადგენს შესყიდვის ფასს, რომელიც მოიცავს შესყიდვის გადასახადს, რომელიც დაბრუნებას არ ექვემდებარება, და აქტივის ექსპლუატაციისთვის ვარგის მდგომარეობამდე მოყვანასთან დაკავშირებულ პირდაპირ ხარჯებს, ასევე ძირითადი საშუალებების ნაწილების შეცვლის ხარჯს და სესხით სარგებლობასთან დაკავშირებულ დანახარჯებს გრძელვადიანი სამშენებლო პროექტებისთვის აღიარების კრიტერიუმების დაკმაყოფილების შემთხვევაში.

როდესაც ძირითადი საშუალებების მნიშვნელოვანი ნაწილის პერიოდული შეცვლა ხდება აუცილებელი, კომპანია ასეთ ნაწილებს ცვეთას არიცხავს ცალ-ცალკე, თითოეულის სასარგებლო გამოყენების ვადის შესაბამისად. ანალოგიურად, როდესაც ტარდება ფართომასშტაბიანი ინსპექცია, მისი ხარჯის აღიარება ძირითადი საშუალებების საბალანსო ღირებულების ოდენობაში ხდება, როგორც ჩანაცვლების ღირებულებისა, თუ აღიარების კრიტერიუმები დაკმაყოფილებულია. ყველა დანარჩენი შეკეთებისა და ტექნიკური მომსახურების დანახარჯი გაწევისთანავე აისახება მოგებაში ან ზარალში.

(ii) დაუმთავრებელი მშენებლობა

დაუმთავრებელი მშენებლობა მოიცავს ისეთ დანახარჯებს, რომლებიც პირდაპირ უკავშირდება ძირითადი საშუალებების მშენებლობას, მათ შორის სათანადოდ განაწილებულ, პირდაპირ მიკუთვნებად, ცვალებად და ფიქსირებულ ზედნადებ ხარჯებს, რომლებიც მშენებლობის პროცესში გაიწია. ასეთი აქტივების ცვეთა, მსგავსი ძირითადი საშუალების ანალოგიურად, იწყება აქტივების ექსპლუატაციაში მიღებიდან.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

(ე) ძირითადი საშუალებები (გაგრძელება)

(iii) შემდგომი დანახარჯები

ძირითადი საშუალებების ერთეულის ნაწილის შეცვლის ხარჯის აღიარება ხდება ერთეულის საბალანსო ღირებულებაში, თუ მოსალოდნელია, რომ კომპანია ამ ნაწილიდან მიიღებს სამომავლო ეკონომიკურ სარგებელს და შესაძლებელი იქნება მისი თვითღირებულების საიმედოდ შეფასება. შეცვლილი ნაწილის საბალანსო ღირებულების აღიარება წყდება. ძირითადი საშუალებების ტექნიკური მომსახურების ყოველდღიური ხარჯის აღიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში მისი დადგომისთანავე.

(iv) აღიარების შეწყვეტა

თავდაპირველად აღიარებული ამა თუ იმ ძირითადი საშუალებისა და მისი ნებისმიერი მნიშვნელოვანი ნაწილის აღიარება წყდება მისი გასხვისების დროს ან მაშინ, როდესაც მისი ექსპლუატაციიდან ან გასხვისებიდან სამომავლო ეკონომიკური სარგებლის მიღება აღარაა მოსალოდნელი. აქტივის აღიარების შეწყვეტიდან წარმოშობილი ნებისმიერი შემოსულობა ან ზარალი (რომელიც გამოითვლება აქტივის გასხვისების შედეგად მიღებულ წმინდა შემოსავალსა და საბალანსო ღირებულებას შორის სხვაობის ოდენობით) აისახება იმ პერიოდის მოგება-ზარალში, რომლის განმავლობაშიც შეწყდა აქტივის აღიარება.

ცვეთის აღიარება მოგებაში ან ზარალში ხდება ძირითადი საშუალებების თითოეული ნაწილის სასარგებლო გამოყენების სავარაუდო ვადაზე ცვეთის დარიცხვის წრფივი მეთოდით, რადგანაც ეს ყველაზე ზუსტად ასახავს აქტივიდან მიღებული სამომავლო ეკონომიკური სარგებლის მოსალოდნელ ათვისებას. ცალკეული აქტივის მნიშვნელოვანი კომპონენტები ფასდება და თუ ამ კომპონენტს აქტივის დანარჩენი ნაწილისგან განსხვავებული სასარგებლო გამოყენების ვადა აქვს, მისი ცვეთა განსხვავებულად ხორციელდება. მიწას ცვეთა არ ერიცხება.

აქტივების სასარგებლო გამოყენების სავარაუდო ვადა ასეთია:

მილსადენები	25 წლამდე
შენობა-ნაგებობები	25 წლამდე
მანქანა-დანადგარები.	8 წლამდე
კომპიუტერები	5 წლამდე
სატრანსპორტო საშუალებები და ავეჯი	5 წლამდე
სხვა	5 წლამდე

ძირითადი საშუალებების ნარჩენი ღირებულება, სასარგებლო გამოყენების ვადა და ცვეთის დარიცხვის მეთოდები გადაისინჯება ყოველწლიურად და, საჭიროების შემთხვევაში, კორექტირდება შესაბამისად.

(ვ) იჯარა

ხელშეკრულების გაფორმების დროს კომპანია აფასებს, ხელშეკრულება წარმოადგენს ან შეიცავს თუ არა იჯარას. ანუ თუ ხელშეკრულება გულისხმობს გარკვეული პერიოდის განმავლობაში კონკრეტული აქტივის გაკონტროლების ან გამოყენების უფლებას ანაზღაურების სანაცვლოდ.

(i) კომპანია, როგორც მოიჯარე

კომპანია იყენებს აღიარების და შეფასების ერთ მიდგომას ყველა იჯარისთვის, გარდა მოკლევადიანი იჯარებისა და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარებისა. კომპანია საიჯარო ვალდებულებებს აღიარებს საიჯარო გადახდების და გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივებისთვის, რაც საბაზისო აქტივების გამოყენების უფლებას წარმოადგენს.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

(ვ) იჯარა (გაგრძელება)

აქტივის გამოყენების უფლება

კომპანია აქტივის გამოყენების უფლებას აღიარებს იჯარის დაწყების თარიღისთვის (ანუ იმ თარიღით, როდესაც საბაზისო აქტივი ხელმისაწვდომია გამოსაყენებლად). აქტივის გამოყენების უფლება ფასდება თვითღირებულებით, რასაც აკლდება დაგროვილი ცვეთა და გაუფასურების ზარალი და კორექტირდება საიჯარო ვალდებულებების ყოველი ხელახალი შეფასებისას. აქტივის გამოყენების უფლების თვითღირებულება მოიცავს აღიარებული საიჯარო ვალდებულებების, გაწეული თავდაპირველი პირდაპირი დანახარჯების და იჯარის დაწყების თარიღით ან თარიღამდე გადახდილი იჯარების თანხებს, რასაც აკლდება მიღებული საიჯარო შეღავათები. აქტივის გამოყენების უფლებას ცვეთა ერიცხება წრფივი მეთოდით იჯარის ორიდან ხუთ წლამდე ვადაზე.

აქტივის გამოყენების უფლება ასევე ექვემდებარება გაუფასურებას. იხილეთ სააღრიცხვო პოლიტიკის თავი „არაფინანსური აქტივების გაუფასურება“.

საიჯარო ვალდებულებები

იჯარის დაწყების თარიღისთვის კომპანია აღიარებს საიჯარო ვალდებულებებს, რომლებიც გამოითვლება, როგორც იჯარის ვადის განმავლობაში გადასახდელი თანხების დღევანდელი ღირებულება. საიჯარო გადასახადები მოიცავს ფიქსირებულ გადახდებს (მათ შორის, არსებითად ფიქსირებულ გადახდებს), შემცირებულს მისაღები საიჯარო შეღავათებით, ცვლად საიჯარო გადასახადებს, რომლებიც დამოკიდებულია ინდექსზე ან განაკვეთზე და თანხებს, რომელთა გადახდა მოსალოდნელია ნარჩენი ღირებულების გარანტიების მიხედვით.

საიჯარო გადასახადების დღევანდელი ღირებულების გამოსათვლელად კომპანია იყენებს თავის ზღვრულ სასესხო საპროცენტო განაკვეთს იჯარის დაწყების თარიღისთვის, რადგან საიჯარო ხელშეკრულებაში ნაგულისხმევი საპროცენტო განაკვეთი მკაფიოდ განსაზღვრული არ არის. იჯარის დაწყების თარიღის შემდეგ, საიჯარო ვალდებულებების თანხა იზრდება, რათა ასახოს პროცენტის ზრდა და მცირდება იჯარის გადახდის შესაბამისად. ამასთან, საიჯარო ვალდებულებების საბალანსო ღირებულება ხელახლა ფასდება, თუ ხდება იჯარის ვადის მოდიფიკაცია ან ცვლილება, თუ იცვლება საიჯარო გადახდები (მაგ. ცვლილება სამომავლო გადახდებში მათი ოდენობის განსაზღვრისთვის გამოყენებული ინდექსის ან განაკვეთის ცვლილების გამო), ან ცვლილება შედის საბაზისო აქტივის შესყიდვის ოფციონის შეფასებაში.

მოკლევადიანი იჯარები და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარა

კომპანია იყენებს მოკლევადიანი იჯარის აღიარებისთვის დაშვებულ გამონაკლისებს თავისი მანქანა-დანადგარების მოკლევადიანი იჯარებისთვის (ანუ იმ იჯარებისთვის, რომელთა ვადა, მაქსიმუმ, 12 თვეა იჯარის ხელშეკრულების გაფორმების თარიღიდან და არ შეიცავს შესყიდვის უფლებას). იგი ასევე იყენებს დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარის აღიარებისთვის დაშვებულ გამონაკლისებს დაბალი ღირებულების მქონედ მიჩნეული საოფისე აღჭურვილობის იჯარის შემთხვევაში. მოკლევადიან იჯარებზე და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარებზე საიჯარო გადასახადების აღიარება ხდება ხარჯად წრფივი მეთოდით იჯარის ვადის განმავლობაში.

(ii) კომპანია, როგორც მეიჯარე

იჯარას, რომლის დროსაც კომპანია არ გადასცემს აქტივის საკუთრებასთან დაკავშირებულ ყველა რისკსა და სარგებელს, საოპერაციო იჯარად კლასიფიცირდება. იჯარიდან შემოსავალი აღირიცხება დარიცხვის წრფივი მეთოდით იჯარის ვადაზე და, თავისი საოპერაციო ხასიათის გამო, მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში აისახება შემოსავლის ნაწილში. საოპერაციო იჯარის პირობებზე მოლაპარაკებისას გაწეული თავდაპირველი პირდაპირი დანახარჯები საიჯარო აქტივების საბალანსო ღირებულებას ემატება და მათი აღიარება ხდება იჯარის ვადაზე იმავე წესით, როგორითაც საიჯარო შემოსავლისა. პირობითი საიჯარო ქირის აღიარება ხდება შემოსავლის სახით იმ პერიოდში, როდესაც მოხდა მისი მიღება.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

(ზ) ფინანსური ინსტრუმენტები – თავდაპირველი აღიარება და შემდგომი შეფასება

ფინანსური ინსტრუმენტი არის ნებისმიერი კონტრაქტი, რომელიც ერთი საწარმოსთვის წარმოშობს ფინანსურ აქტივს, ხოლო მეორისთვის – ფინანსურ ვალდებულებას ან წილობრივ ინსტრუმენტს.

(ი) ფინანსური აქტივები

პირველადი აღიარება და შეფასება

პირველადი აღიარებისას ფინანსური აქტივები შემდეგ კატეგორიებს მიეკუთვნება: შემდგომში შეფასებული ამორტიზებული ღირებულებით, სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, და სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

ფინანსური აქტივების კლასიფიკაცია მათი პირველადი აღიარებისას დამოკიდებულია ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მახასიათებლებზე და კომპანიის ბიზნესმოდელზე, რომლითაც ის ამ ფინანსურ აქტივებს მართავს. სავაჭრო დებიტორული დავალიანების გამოკლებით, რომლებიც არ შეიცავს მნიშვნელოვან ფინანსურ კომპონენტს ან რომლისთვისაც კომპანიამ პრაქტიკული მიზანშეწონილობა გამოიყენა, კომპანია ფინანსურ აქტივს თავდაპირველად აღიარებს მისი სამართლიანი ღირებულებით და, თუ ფინანსური აქტივი არ არის აღიარებული სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით, მას უმატებს გარიგების დანახარჯებს. სავაჭრო დებიტორული დავალიანება, რომელიც არ შეიცავს მნიშვნელოვან ფინანსურ კომპონენტს ან რომლისთვისაც კომპანიამ პრაქტიკული მიზანშეწონილობა გამოიყენა, ფასდება გარიგების ფასით ფასს 15-ის „შემოსავალი მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან“ შესაბამისად.

იმისათვის, რომ მოხდეს ფინანსური აქტივის კლასიფიცირება და შეფასდეს ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, იგი უნდა წარმოქმნიდეს ფულად ნაკადებს, რომლებიც წარმოადგენს „მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს“ დაუფარავ ძირითად თანხაზე. ამ შეფასებას ეწოდება მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდების ტესტირება და სრულდება ინსტრუმენტის დონეზე.

კომპანიის ფინანსური აქტივების მართვის ბიზნესმოდელი ეხება იმას, თუ როგორ მართავს ის თავის ფინანსურ აქტივებს ფულადი ნაკადების მისაღებად. ბიზნესმოდელი განსაზღვრავს, მიიღება თუ არა ფულადი ნაკადები სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ამოღების, ფინანსური აქტივების გაყიდვის ან ორივეს შედეგად.

ფინანსური აქტივების ისეთი ყიდვა-გაყიდვა, როდესაც საჭიროა აქტივების ჩაბარება ნორმატიული აქტებით ან ბაზარზე დამკვიდრებული პრაქტიკით (გარიგების სტანდარტული პროცედურა) გათვალისწინებულ ვადაში აღირიცხება გარიგების თარიღით, ანუ იმ თარიღით, როდესაც კომპანია იღებს აქტივის შესყიდვის ან გაყიდვის ვალდებულებას.

შემდგომი შეფასება

შემდგომი შეფასების მიზნებისთვის, ფინანსური აქტივები ოთხ კატეგორიად იყოფა:

- ▶ ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები (სავალო ინსტრუმენტები);
- ▶ სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები კუმულაციური (დაგროვებითი) შემოსულობისა და ზარალის ხელახალი კლასიფიკაციით (სავალო ინსტრუმენტები);
- ▶ სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივები სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, აღიარების შეწყვეტისას კუმულაციური (დაგროვებითი) შემოსულობისა და ზარალის ხელახალი კლასიფიკაციის გარეშე;
- ▶ მოგებასა და ზარალში ასახული და სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივები.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

(ზ) ფინანსური ინსტრუმენტები – თავდაპირველი აღიარება და შემდგომი შეფასება (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები (სავალო ინსტრუმენტები)

ეს კატეგორია კომპანიისთვის ყველაზე აქტუალურია. კომპანია ფინანსურ აქტივებს ამორტიზებული ღირებულებით აფასებს თუ ქვემოთ მოცემული ორივე პირობა დაკმაყოფილებულია:

- ▶ ფინანსური აქტივი ამ ბიზნესმოდელის მიხედვით მფლობელობაშია სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ამოღების მიზნით; და
- ▶ ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტული თარიღებით წარმოქმნის ფულად ნაკადებს, რომლებიც წარმოადგენს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და ძირითადი თანხის დაუფარავ ნაწილზე დარიცხული პროცენტის გადახდას.

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები შემდეგ ფასდება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით და ექვემდებარება გაუფასურებას. შემოსულობისა და ზარალის აღიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში მაშინ, როდესაც წყდება აქტივის აღიარება, ან ხდება აქტივის მოდიფიცირება ან გაუფასურება.

კომპანიის ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხულ ფინანსურ აქტივებში შედის ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები და სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანება.

აღიარების შეწყვეტა

ფინანსური აქტივის (ან, სადაც მისაღებია, ფინანსური აქტივის ნაწილის ან მსგავსი ფინანსური აქტივების ჯგუფის ნაწილის) აღიარების შეწყვეტა (ანუ კომპანიის ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშიდან ამოღება) ხდება შემდეგ შემთხვევებში:

- ▶ ამოიწურა აქტივიდან ფულადი სახსრების მიღების ვადა;
- ▶ კომპანიამ დათმო აქტივიდან ფულადი ნაკადების მიღების უფლება, ან დაიტოვა ამგვარი უფლება, მაგრამ აიღო მესამე პირებისათვის მიღებული თანხების სრულად და დაგვიანების გარეშე გადახდის სახელშეკრულებო ვალდებულება; ან (ა) კომპანიამ გადასცა აქტივთან დაკავშირებული ყველა რისკი და სარგებელი; (ბ) კომპანიამ არც გადასცა და არც დაიტოვა აქტივებთან დაკავშირებული არსებითად ყველა რისკი და სარგებელი, მაგრამ გადასცა აქტივზე კონტროლი.

თუ კომპანიამ გადასცა აქტივიდან ფულადი ნაკადების მიღების უფლება ან გააფორმა ამაზე ხელშეკრულება, იგი აფასებს, შეინარჩუნა თუ არა, ან რამდენად შეინარჩუნა, ამ აქტივის საკუთრებასთან დაკავშირებული რისკები და სარგებელი. თუ კომპანიამ არც გადასცა და არც დაიტოვა აქტივის საკუთრებასთან დაკავშირებული არსებითად ყველა რისკი და სარგებელი, და ასევე არ გადასცა აქტივზე კონტროლი, კომპანია აგრძელებს გადაცემული აქტივის აღიარებას ამ აქტივში მისი მონაწილეობის შენარჩუნების გამო. ასეთ შემთხვევაში კომპანია მასთან დაკავშირებულ ვალდებულებასაც აღიარებს. გადაცემული აქტივი და მასთან დაკავშირებული ვალდებულება ფასდება ისე, რომ ასახავდეს კომპანიის მიერ შენარჩუნებულ უფლებებსა და მოვალეობებს.

უწყვეტი გამოყენება, რომელსაც აქვს გადაცემულ აქტივზე ერთგვარი გარანტიის ფორმა, ფასდება უმცირესით აქტივის თავდაპირველ საბალანსო ღირებულებასა და იმ მაქსიმალური თანხას შორის, რომლის გადახდაც შესაძლოა კომპანიას დასჭირდეს.

ფინანსური აქტივების გაუფასურება

ფინანსური აქტივების გაუფასურებასთან დაკავშირებული დამატებითი ინფორმაცია შემდეგ შენიშვნებშია წარმოდგენილი:

- ▶ ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკაში და განმარტებით შენიშვნებში (მე-5 შენიშვნა);
- ▶ მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო განსჯა, შეფასებები და დაშვებები (მე-6 შენიშვნა);
- ▶ სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანება (მე-12 შენიშვნა).

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

(ზ) ფინანსური ინსტრუმენტები – თავდაპირველი აღიარება და შემდგომი შეფასება (გაგრძელება)

კომპანია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვს აღიარებს ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ყველა ფინანსური აქტივისთვის. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ეყრდნობა სხვაობას ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ ფულად ნაკადებსა და ყველა იმ ფულად ნაკადს შორის, რომელთა მიღებასაც კომპანია მოელის, რომელიც დისკონტირებულია თავდაპირველ ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთს მიახლოებული განაკვეთით. მოსალოდნელ ფულად ნაკადებში შედის ფულადი ნაკადები დასაკუთრებული უზრუნველყოფის საგნიდან ან სხვა საკრედიტო რისკის შემცირების საშუალებებიდან, რომლებიც ხელშეკრულების პირობების განუყოფელი ნაწილია.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი იქმნება იმ საკრედიტო ზარალების საფუძველზე, რომელთა წარმოშობაც მოსალოდნელია აქტივის არსებობის ვადის განმავლობაში („აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი“), გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც საკრედიტო რისკი არ გაზრდილა აქტივის წარმოშობიდან, რა შემთხვევაშიც, რეზერვი ეყრდნობა 12 თვის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს (12 თვის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი). 12-თვიანი საკრედიტო ზარალი არის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ნაწილი, კერძოდ ფინანსური ინსტრუმენტის დეფოლტის შემთხვევების შედეგად მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი, რომლებიც შესაძლოა დადგეს საანგარიშგებო თარიღიდან 12 თვის განმავლობაში.

სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანებისთვის კომპანია იყენებს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლის გამარტივებულ მეთოდს. შესაბამისად, კომპანია, ნაცვლად საკრედიტო რისკების ცვლილებების აღრიცხვისა, აღიარებს ზარალის რეზერვს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ვადაზე თითოეული საანგარიშგებო თარიღისთვის. კომპანიამ შეადგინა ანარიცხების მატრიცა, რომელიც ეყრდნობა საკრედიტო ზარალის წარსულში მიღებულ გამოცდილებას და დაკორექტირებულია დებიტორებისა და ეკონომიკური გარემოსთვის დამახასიათებელი პერსპექტიული ფაქტორების შესაბამისად.

საკრედიტო დაწესებულებებში განთავსებული თანხებისთვის (ნაღდი ფულის ნაშთი ბანკში) კომპანიამ გამოითვალა 12-თვიანი საკრედიტო ზარალი. 12-თვიანი საკრედიტო ზარალი არის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ის ნაწილი, რომელსაც განაპირობებს ფინანსურ ინსტრუმენტებზე დეფოლტის შემთხვევების შესაძლო დადგომა საანგარიშგებო თარიღიდან 12 თვის განმავლობაში. თუმცა, როდესაც აქტივის წარმოშობიდან საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად არის გაზრდილი, რეზერვი შეიქმნება არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მიხედვით.

კომპანია ფინანსურ აქტივს ვადაგადაცილებულად მიიჩნევს, როდესაც სახელშეკრულებო გადახდები 90 დღით გვიანდება. თუმცა, გარკვეულ შემთხვევებში, კომპანიამ შეიძლება ფინანსური აქტივი ვადაგადაცილებულად მაშინაც მიიჩნიოს, როდესაც შიდა ან გარე ინფორმაცია მიანიშნებს იმაზე, რომ კომპანია სავარაუდოდ სრულად ვერ მიიღებს დაუფარავ სახელშეკრულებო თანხებს, კომპანიის მფლობელობაში არსებული საკრედიტო რისკის შემცირების საშუალებების გათვალისწინების გარეშე. ფინანსური აქტივი ჩამოიწერება მაშინ, როდესაც არ არსებობს გონივრული მოლოდინი იმისა, რომ სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ამოღება მოხდება. ჩამოწერილი თანხების შემდგომი ამოღება ამცირებს ფინანსური აქტივების გაუფასურების ხარჯს მოგებაში ან ზარალში.

(ii) ფინანსური ვალდებულებები

პირველადი აღიარება და შეფასება

პირველადი აღიარებისას ფინანსური ვალდებულებები ნაწილდება შემდეგ კატეგორიებში: სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ფინანსური ვალდებულებები, მოგებასა და ზარალში ასახვით, სესხები და გადასახდელი ანგარიშები, კრედიტორული დავალიანება ან წარმოებული ვალდებულებები, რომლებიც განკუთვნილია ჰეჯირების ინსტრუმენტებად ეფექტური ჰეჯირების განხორციელების დროს. ყველა ფინანსური ვალდებულების აღიარება თავდაპირველად ხდება სამართლიანი ღირებულებით და, სესხებისა და გადასახდელი ანგარიშებისა და კრედიტორული დავალიანების შემთხვევაში, აკლდება მათთან უშუალოდ დაკავშირებული გარიგების დანახარჯები.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

(ზ) ფინანსური ინსტრუმენტები – თავდაპირველი აღიარება და შემდგომი შეფასება (გაგრძელება)

კომპანიის ფინანსური ვალდებულებები მოიცავს სავაჭრო და სხვა კრედიტორულ დავალიანებას, სესხებსა და გადასახდელ ანგარიშებს და საიჯარო ვალდებულებას.

შემდგომი შეფასება

ფინანსური ვალდებულებების შეფასება დამოკიდებულია მათ კლასიფიკაციაზე:

სესხები და გადასახდელი ანგარიშები

ეს კატეგორია კომპანიისთვის ყველაზე აქტუალურია. პირველადი აღიარების შემდეგ, პროცენტიანი სესხებისა და გადასახდელი ანგარიშების შემდგომი შეფასება ხდება ამორტიზებული ღირებულებით ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით. შემოსულობის და ზარალის აღიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში ვალდებულების აღიარების შეწყვეტის შემთხვევაში, აგრეთვე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით ამორტიზაციის პროცესში. ამორტიზებული ღირებულება გამოანგარიშებულია ნებისმიერი დისკონტის ან შესყიდვის პრემიის, აგრეთვე საზღაურების თუ ხარჯების გათვალისწინებით, რომლებიც ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის განუყოფელი ნაწილია. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით დარიცხული ცვეთა აისახება მოგებაში ან ზარალში ფინანსურ საქმიანობაზე გაწეული დანახარჯების ნაწილში.

არასაკონტროლო პაკეტის მფლობელისგან მიღებული სესხები

სესხების აღიარება თავდაპირველად ხდება სამართლიანი ღირებულებით და შემდეგ აღირიცხება ამორტიზებული ღირებულებით. სხვაობა მიღებულ თანხებსა და პირველადი აღიარებისას სამართლიან ღირებულებას შორის აღირიცხება, როგორც დამატებით შეტანილი კაპიტალი, რაც წარმოადგენს არასაკონტროლო პაკეტის მფლობელის დამატებით ინვესტიციას კომპანიაში.

აღიარების შეწყვეტა

ფინანსური ვალდებულებების აღიარება წყდება მაშინ, როდესაც ისინი იფარება, ბათილდება ან ამოიწურება. როდესაც არსებულ ფინანსურ ვალდებულებას ჩაანაცვლებს მეორე ფინანსური ვალდებულება იმავე კრედიტორის მიმართ მნიშვნელოვნად შეცვლილი პირობებით, ან თუ მიმდინარე ვალდებულების პირობები მნიშვნელოვნად იცვლება, ამგვარი ჩაანაცვლება ან ცვლილება აღირიცხება, როგორც თავდაპირველი ვალდებულების აღიარების გაუქმება და ახალი ვალდებულების აღიარება. შესაბამის საბალანსო ღირებულებებს შორის სხვაობის აღიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში.

(iii) ფინანსური ინსტრუმენტების ურთიერთგადაფარვა

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ურთიერთგადაფარვა ხდება და წმინდა თანხა აისახება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, თუ არსებული კანონი იძლევა აღიარებული თანხების ურთიერთგადაფარვის უფლებას და არსებობს შემხვედრი მოთხოვნების ურთიერთგაქვითვის, ერთდროულად აქტივების რეალიზაციისა და ვალდებულებების დაფარვის სურვილი.

(iv) ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება

სამართლიანი ღირებულება არის თანხა, რომელიც მიიღება აქტივის გაყიდვის შედეგად, ან გადაიხდება ვალდებულების გადაცემის შედეგად ბაზრის მონაწილეებს შორის ჩვეულებრივი გარიგების პირობებში შეფასების თარიღისთვის. სამართლიანი ღირებულების შეფასება იმ დაშვებას ეყრდნობა, რომ აქტივის გაყიდვის ან ვალდებულების გადაცემის გარიგება შედგება:

- ▶ აქტივის ან ვალდებულების ძირითად ბაზარზე, ან
- ▶ ძირითადი ბაზრის არარსებობის შემთხვევაში, აქტივის ან ვალდებულებისთვის ყველაზე ხელსაყრელ ბაზარზე.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

(ზ) ფინანსური ინსტრუმენტები – თავდაპირველი აღიარება და შემდგომი შეფასება (გაგრძელება)

ძირითადი ან ყველაზე ხელსაყრელი ბაზარი კომპანიისთვის ხელმისაწვდომი უნდა იყოს.

აქტივის ან ვალდებულების სამართლიანი ღირებულების შეფასება ხორციელდება იმ დაშვების საფუძველზე, რომ ბაზრის მონაწილეები აქტივის ან ვალდებულების შეფასებისას იმოქმედებენ თავიანთი ეკონომიკური ინტერესების მაქსიმალური გათვალისწინებით.

ყველა აქტივი და ვალდებულება, რომელთა სამართლიანი ღირებულება შეფასებულია ან ასახულია ფინანსურ ანგარიშგებაში, დაჯგუფებულია სამართლიანი ღირებულების ქვემოთ მოცემული იერარქიის მიხედვით, იმ ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის საფუძველზე, რომელიც მნიშვნელოვანია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის:

- ▶ დონე 1 – იდენტური აქტივების ან ვალდებულების კოტირებული (არაკოტირებული) საბაზრო ფასები აქტიურ ბაზრებზე.
- ▶ დონე 2 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შესაძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის პირდაპირი ან არაპირდაპირი განსაზღვრა.
- ▶ დონე 3 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შეუძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის განსაზღვრა.

ფინანსურ ანგარიშგებაში სამართლიანი ღირებულებით რეგულარულად აღიარებული აქტივებისა და ვალდებულებების ერთი იერარქიიდან მეორეში გადასვლის ფაქტს კომპანია განსაზღვრავს კატეგორიზაციის განმეორებითი შეფასებით (მთლიანი სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის საფუძველზე) ანგარიშგების ყოველი პერიოდის ბოლოსთვის.

სამართლიანი ღირებულების შესახებ ინფორმაციის წარმოდგენის მიზნით, კომპანიამ განსაზღვრა აქტივებისა და ვალდებულებების კლასები მათი დანიშნულების, მახასიათებლების და რისკების, ასევე სამართლიანი ღირებულების ზემოაღნიშნულ იერარქიაში მათი დონის საფუძველზე.

კომპანია არ ფლობს ისეთ ფინანსურ ინსტრუმენტებს, რომლებიც მიმოქცევაშია აქტიურ ბაზრებზე.

ფინანსური ინსტრუმენტების შემთხვევაში, რომლებიც აქტიურ ბაზარზე ბრუნვაში არაა, სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება შეფასების შესაბამისი მეთოდების გამოყენებით. ასეთი მეთოდები შეიძლება ეფუძნებოდეს უახლოეს წარსულში გაშლილი ხელის პრინციპით შემდგარ საბაზრო გარიგებებს, არსებითად ანალოგიური სხვა ინსტრუმენტის მიმდინარე სამართლიანი ღირებულების გამოყენებას, დისკონტირებული ფულადი სახსრების მოძრაობის ანალიზს ან შეფასების სხვა მოდელებს. ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების ანალიზი და დამატებითი დეტალები მათი შეფასების მეთოდების შესახებ მოცემულია მე-18 შენიშვნაში.

(თ) სასაქონლო-მატერიალური მარაგები

სასაქონლო-მატერიალური მარაგები ფასდება თვითღირებულებასა და წმინდა სარეალიზაციო ღირებულებას შორის უმცირესით. სასაქონლო-მატერიალური მარაგის თვითღირებულება ეყრდნობა შესყიდვის ღირებულებას, ვიფო (FIFO) აღრიცხვის მეთოდის გამოყენებით, ან საშუალო შეწონილი ღირებულების მეთოდს და მოიცავს მარაგების შეძენის ხარჯებს, ასევე წარმოების ხარჯს, წარმოების თვითღირებულებას და სხვა ხარჯებს, რომელთა გაწევაც გახდა საჭირო მარაგების არსებულ მდებარეობამდე და მდგომარეობამდე მისაყვანად. წმინდა სარეალიზაციო ღირებულება გამოითვლება, როგორც ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში სავარაუდო სარეალიზაციო ფასს გამოკლებული დასრულების და რეალიზაციის ხარჯი.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

(ი) არაფინანსური აქტივების ტესტირება გაუფასურებაზე

ანგარიშგების ყოველი თარიღისთვის კომპანია აფასებს, არსებობს თუ არა აქტივის გაუფასურების ნიშნები. ასეთი ნიშნების არსებობის შემთხვევაში ან როდესაც აქტივის წლიური შემოწმებაა საჭირო მისი გაუფასურების დასადგენად, კომპანია აფასებს აქტივის ანაზღაურებად ღირებულებას. აქტივის აღდგენითი ღირებულება არის აქტივის ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის გასვლასთან დაკავშირებული ხარჯებით შემცირებულ სამართლიან ღირებულებასა და აქტივის გამოყენების ღირებულებას შორის უდიდესი. აქტივის აღდგენითი ღირებულება განისაზღვრება ცალკეული აქტივისთვის, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც აქტივიდან არ ხდება ფულადი სახსრების შემოძინება, რომლებიც მეტწილად დამოუკიდებელია სხვა აქტივებიდან ან აქტივების ჯგუფიდან მიღებული ფულადი სახსრებისგან. როდესაც აქტივის ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის საბალანსო ღირებულება გადააჭარბებს მის ანაზღაურებად ღირებულებას, აქტივი ითვლება გაუფასურებულად და ჩამოიწერება მის ანაზღაურებად ღირებულებამდე.

გამოყენების ღირებულების შესაფასებლად სავარაუდო მომავალი ფულადი ნაკადების დღევანდელ ღირებულებამდე დისკონტირება ხდება დაბეგვრის შემდგომი დისკონტირების განაკვეთის გამოყენებით, რომელიც ასახავს ფულის დროითი ღირებულების არსებულ საბაზრო შეფასებებს და აქტივისთვის დამახასიათებელ რისკებს. აქტივის გასვლასთან დაკავშირებული დანახარჯით შემცირებული სამართლიანი ღირებულების გამოთვლა ხდება ბოლოდროინდელი საბაზრო გარიგებების გათვალისწინებით. თუ ასეთი გარიგებების განსაზღვრა ვერ ხერხდება, შეფასების სხვა შესაფერისი მეთოდი გამოიყენება.

კომპანია გაუფასურებას გამოითვლის დეტალური ბიუჯეტისა და პროგნოზირებული გაანგარიშების საფუძველზე, რომლებიც ინდივიდუალურად მზადდება კომპანიის ფულადი ნაკადების წარმომქმნელი თითოეული ერთეულისთვის, რომლისთვისაც გამოყოფილია ესა თუ ის აქტივი. ასეთი ბიუჯეტები და ფინანსური პროგნოზები, ჩვეულებრივ, ხუთწლიან პერიოდს მოიცავს. გრძელვადიანი ზრდის ტემპი გამოითვლება და გამოიყენება ხუთი წლის შემდგომი ფულადი ნაკადების პროგნოზირებისთვის.

ფულადი სახსრების წარმომქმნელ ერთეულებთან დაკავშირებული გაუფასურების ზარალი პროპორციულად გადანაწილება ამ ფულადი სახსრების წარმომქმნელ ერთეულებში არსებული აქტივების საბალანსო ღირებულებაზე. გაუფასურების ზარალის აღიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში.

ანგარიშგების ყოველი თარიღისთვის ფასდება არსებობს თუ არა იმის ნიშნები, რომ გაუფასურებით გამოწვეული უკვე აღიარებული ზარალი შეიძლება აღარ არსებობდეს ან შემცირებული იყოს. ასეთი ნიშნის არსებობის შემთხვევაში კომპანია აფასებს აქტივის ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის აღდგენითი ღირებულებას. გაუფასურების შედეგად განცდილი უკვე აღიარებული ზარალის შებრუნება მხოლოდ მაშინაა შესაძლებელი, თუ გაუფასურებით გამოწვეული ზარალის ბოლო აღიარების შემდეგ აქტივის აღდგენითი ღირებულების განმსაზღვრელ დაშვებებში გარკვეული ცვლილებებია მომხდარი. შემობრუნების შედეგად აქტივის საბალანსო ღირებულებამ არ უნდა გადააჭარბოს მის ანაზღაურებად ღირებულებას და ასევე არ უნდა გადააჭარბოს იმ საბალანსო ღირებულებას, რომელიც განისაზღვრებოდა ცვეთის გამოკლებით, წინა წლებში აქტივის გაუფასურებით გამოწვეული ზარალი რომ არ ყოფილიყო აღიარებული. შემობრუნების აღიარება ხდება მოგება-ზარალში, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც აქტივი აღრიცხულია გადაფასებული ღირებულებით, რა შემთხვევაშიც შემობრუნება აღირიცხება, როგორც გადაფასებული ღირებულების ზრდა.

(კ) ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში წარმოდგენილი ფულადი სახსრები და ფულადი სახსრების ეკვივალენტები შედგება ბანკში ნაღდი ფულის ნაშთისგან.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

(ლ) ანარიცხები

ანარიცხების აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც კომპანიას აქვს მიმდინარე (იურიდიული ან კონსტრუქციული) ვალდებულებები წარსულში მომხდარი მოვლენების გამო, ვალდებულებების შესასრულებლად მოსალოდნელია ეკონომიკური სარგებლის მქონე რესურსების გადინება და ვალდებულებების მოცულობის მეტ-ნაკლები სიზუსტით შეფასება არის შესაძლებელი. ანარიცხებთან დაკავშირებული ხარჯები მოგება-ზარალში აისახება ყოველგვარი ანაზღაურების გამოკლებით.

5. ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკაში და განმარტებით შენიშვნებში

ახალი და შეცვლილი სტანდარტები და მათი ინტერპრეტაცია

2020 წელს პირველად ამოქმედდა რამდენიმე შესწორება და ინტერპრეტაცია, მაგრამ მათ გავლენა არ მოუხდენიათ კომპანიის ფინანსურ ანგარიშგებაზე:

- ▶ ცვლილებები ფასს (IFRS) 3-ში: „საწარმოს განმარტება“;
- ▶ ცვლილებები ფასს (IFRS) 7-ში, ფასს (IFRS) 9-ში და ბასს (IAS) 39-ში „საორიენტაციო საპროცენტო განაკვეთის შესწორება“;
- ▶ ცვლილებები ბასს (IAS) 1-სა და ბასს (IAS) 8-ში: „ტერმინ „არსებითის“ განმარტება“;
- ▶ ფინანსური ანგარიშგების კონცეპტუალური საფუძვლები;
- ▶ ცვლილებები ფასს (IFRS) 16-ში: „კოვიდ-19-თან დაკავშირებული საიჯარო ქირის დათმობა“ (მოქმედი 2020 წლის 1 ივნისისთვის).

სტანდარტები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ჯერ ძალაში არ შესულა

ახალი და შეცვლილი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ კომპანიის ფინანსური ანგარიშგების გამოშვების თარიღის მდგომარეობით ჯერ ძალაში არ შესულა, მოცემულია ქვემოთ. კომპანია ამ ახალი და შეცვლილი სტანდარტებისა და ინტერპრეტაციების (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) მიღებას აპირებს მათი ძალაში შესვლისთანავე.

ცვლილებები ბასს (IAS) 1-ში: ვალდებულებების კლასიფიკაცია მოკლევადიანად და გრძელვადიანად

2020 წლის 1 იანვარს ბასსს-მა გამოსცა ცვლილებები ბასს 1-ის „ფინანსური ანგარიშგების წარდგენა“ 69-76 მუხლებში, რომლებიც აკონკრეტებს ვალდებულებების მოკლევადიანად ან გრძელვადიანად კლასიფიცირების წესებს. ცვლილებები განმარტავს:

- ▶ რა იგულისხმება ანგარიშსწორების გადავადების უფლებაში;
- ▶ რომ გადავადების უფლება უნდა არსებობდეს საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს;
- ▶ რომ კლასიფიკაციაზე არ მოქმედებს იმის ალბათობა, გამოიყენებს თუ არა საწარმო გადავადების უფლებას;
- ▶ რომ თუ კონვერტირებად ვალდებულებაში ჩართული წარმოებული ინსტრუმენტი თავად წარმოადგენს წილობრივ ინსტრუმენტს, მხოლოდ ამ შემთხვევაში არ იმოქმედებს ვალდებულების პირობები მის კლასიფიკაციაზე.

ცვლილებები ძალაშია 2023 წლის 1 იანვარს ან მის შემდგომ დაწყებული წლიური საანგარიშგებო პერიოდებისთვის და მათი გამოყენება უნდა მოხდეს რეტროსპექტულად. კომპანია ამ ეტაპზე აფასებს ცვლილებების ეფექტს მის მიმდინარე პრაქტიკაზე და იმას, არსებული სესხები საჭიროებს თუ არა რესტრუქტურირაციას.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

5. ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკაში და განმარტებით შენიშვნებში (გაგრძელება)

სტანდარტები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ჯერ ძალაში არ შესულა (გაგრძელება)

„კონცეპტუალური საფუძვლების მითითება“ – შესწორებები ფასს-ში

2020 წლის მაისში ბასსს-მა გამოუშვა შესწორებები ფასს 3-ში „საწარმოთა გაერთიანება“ – „კონცეპტუალური საფუძვლების მითითება“. შესწორებების მიზანია „ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისა და წარდგენის საფუძვლების“, რომელიც 1989 წელს გამოიცა, მითითების ჩანაცვლება 2018 წლის მარტში გამოშვებული „ფინანსური ანგარიშგების კონცეპტუალური საფუძვლების“ მითითებით, მის მოთხოვნებში მნიშვნელოვანი ცვლილებების გარეშე.

საბჭომ ასევე დაამატა გამონაკლისი ფასს 3-ის აღიარების პრინციპიდან, რათა თავიდან აერიდებინა ვალდებულებებთან ან პირობით ვალდებულებებთან დაკავშირებული პოტენციური „მეორე დღის“ შემოსულობის ან ზარალის საკითხი, რომელიც ცალ-ცალკე მოექცეოდა ბასს 37-ის ან ფასიკ 21-ის „მოსაკრებლები“ მოქმედების არეალში.

ამავდროულად, საბჭომ გადაწყვიტა განემარტა ფასს 3-ში არსებული მითითება პირობითი აქტივების შესახებ, რაზეც არ იმოქმედებდა „ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისა და წარდგენის საფუძვლების“ მითითების ჩანაცვლება.

ცვლილებები ძალაშია 2022 წლის 1 იანვარს ან მის შემდგომ დაწყებული წლიური საანგარიშგებო პერიოდებისთვის და მათი გამოყენება უნდა მოხდეს პერსპექტიულად.

ძირითადი საშუალებები: შემოსავალი მიზნობრივ გამოყენებამდე – ცვლილებები ბასს 16-ში

2020 წლის მაისში ბასსს-მ გამოუშვა „ძირითადი საშუალებები – შემოსავალი მიზნობრივ გამოყენებამდე“. ამ შესწორების მიხედვით, საწარმოებს ეკრძალებათ ძირითადი საშუალებების ერთეულის თვითღირებულებიდან გამოქვითონ ნებისმიერი შემოსავალი ერთეულების გაყიდვიდან, რომელიც წარმოიქმნება ამ აქტივის ისეთ მდებარეობამდე და მდგომარეობამდე მისაყვანად, რომელიც საჭიროა ხელმძღვანელობისთვის სასურველი მიზნით მის გამოსაყენებლად. ამის ნაცვლად, საწარმო ასეთი ერთეულების გაყიდვიდან მიღებულ შემოსავალს და ამ ერთეულების წარმოების თვითღირებულებას აღიარებს შემოსავალში ან ზარალში.

შესწორება ძალაშია 2022 წლის 1 იანვარს ან მის შემდეგ დაწყებული წლიური საანგარიშგებო პერიოდებისთვის და რეტროსპექტიულად ვრცელდება ძირითადი საშუალებების იმ ერთეულებზე, რომლებიც ექსპლუატაციისთვის მზად არის საწარმოს მიერ ამ შესწორების პირველად გამოყენებისას წარმოდგენილი უადრესი პერიოდის საწყისი ან მის შემდგომი თარიღიდან.

„წამგებიანი კონტრაქტები – კონტრაქტის შესრულების ხარჯები“ – შესწორებები ბასს (IAS) 37-ში

2020 წლის მაისში ბასსს-მა გამოუშვა ცვლილებები ბასს 37-ში, რათა დაეკონკრეტებინა რომელი დანახარჯები უნდა გაითვალისწინოს საწარმომ იმის შეფასებისას, ხელშეკრულება წამგებიანია თუ ზარალთან.

ცვლილება იყენებს „პირდაპირ დაკავშირებული დანახარჯის მიდგომას“. ის დანახარჯები, რომლებიც პირდაპირ უკავშირდება საქონლის ან მომსახურების მიწოდების ხელშეკრულებას, მოიცავს როგორც ნაზარდ დანახარჯებს, ისე ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ საქმიანობასთან პირდაპირ დაკავშირებული დანახარჯების განაწილებას. ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები პირდაპირ არ უკავშირდება ხელშეკრულებას და გამოირიცხება, თუკი ისინი აშკარად არ ეკისრება კონტრაქტს ხელშეკრულების თანახმად.

ცვლილებები ძალაშია 2022 წლის 1 იანვრიდან დაწყებული წლიური საანგარიშგებო პერიოდებისთვის. კომპანია ამ ცვლილებებს გამოიყენებს იმ ხელშეკრულებებისთვის, რომელთა მიხედვით აღებული ყველა ვალდებულება ჯერ არ შეუსრულებია წლიური საანგარიშგებო პერიოდის დასაწყისში, რომელშიც იგი პირველად იყენებს ამ ცვლილებებს.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

5. ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკაში და განმარტებით შენიშვნებში (გაგრძელება)

სტანდარტები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ჯერ ძალაში არ შესულა (გაგრძელება)

ფასს (IFRS) 9 „ფინანსური ინსტრუმენტები“ – ფინანსური ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტისთვის „10 პროცენტის“ ტესტში მოყვანილი საკომისიოები

ფასს-ის სტანდარტების 2018-2020 წლიური გაუმჯობესებების პროცესის ფარგლებში, ბასსს-მა გამოუშვა ფასს 9-ის შესწორება. ცვლილება განმარტავს საკომისიოებს, რომლებსაც საწარმო ითვალისწინებს იმის შეფასებისას, ახალი ან მოდიფიცირებული ფინანსური ვალდებულების პირობები არსებითად განსხვავდება თუ არა თავდაპირველი ფინანსური ვალდებულების პირობებისგან. ამ საკომისიოებში შედის მხოლოდ მსესხებლისა და კრედიტორის მიერ გადახდილი ან მიღებული საკომისიოები, მათ შორის ისინიც, რომლებიც მსესხებელმა ან კრედიტორმა ერთმანეთის სახელით გადაიხადეს ან მიიღეს. საწარმო ცვლილებებს იყენებს იმ ფინანსური ვალდებულებებისთვის, რომლებიც მოდიფიცირებული ან გაცვლილია იმ წლიური საანგარიშგებო პერიოდის საწყისი თარიღით ან თარიღიდან, რომლის განმავლობაშიც საწარმო პირველად იყენებს ამ ცვლილებას.

ცვლილება ძალაში შედის 2022 წლის 1 იანვარს ან უფრო გვიან დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის. ნებადართულია ვადაზე ადრე გამოყენება. საწარმო ამ შესწორებებით იხელმძღვანელებს იმ ფინანსური ვალდებულებების შემთხვევაში, რომლებიც მოდიფიცირებული ან გაცვლილია იმ წლიური საანგარიშგებო პერიოდის საწყისი თარიღით ან თარიღიდან, რომლის განმავლობაშიც საწარმო პირველად იყენებს ამ შესწორებას.

ამ ცვლილებებს, სავარაუდოდ, არ ექნება მნიშვნელოვანი გავლენა კომპანიაზე.

ქვემოთ ჩამოთვლილია სხვა სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ჯერ ძალაში არ შესულა. ეს სტანდარტები, სავარაუდოდ, არ იქონიებს გავლენას კომპანიაზე:

- ▶ ფასს (IFRS) 17: „სადაზღვევო ხელშეკრულებები“;
- ▶ ფასს (IFRS) 1 „ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების პირველად გამოყენება“ – შეიღობილი საწარმო, როგორც საწარმო, რომელიც პირველად იყენებს ფასს-ს;
- ▶ ბასს (IAS) 41 „სოფლის მეურნეობა“ – გადასახადით დაბეგვრა სამართლიანი ღირებულების შეფასებებისას.

6. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები

კომპანიის ფინანსური ანგარიშგების მომზადება ხელმძღვანელობის მხრიდან მოითხოვს გარკვეულ გადაწყვეტილებებსა და დაშვებებს, რაც გავლენას ახდენს ანგარიშგებაში წარმოდგენილი შემოსავლის, ხარჯების, აქტივებისა და ვალდებულებების ოდენობაზე და ასევე პირობითი ვალდებულებების გაცხადებაზე საანგარიშგებო პერიოდის დასასრულს. ამ დაშვებებისა და შეფასებების სუბიექტური ხასიათის გამო შეიძლება მნიშვნელოვანი კორექტირებების შეტანა გახდეს საჭირო მომავალი პერიოდების აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებაში.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

6. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

მოსაზრებები

ქვემოთ წარმოდგენილია კომპანიის სააღრიცხვო პოლიტიკის გატარების პროცესში ხელმძღვანელობის მიერ გამოთქმული მოსაზრებები, რომლებიც ყველაზე მეტად მოქმედებს ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახულ თანხებზე:

(i) შემოსავლის აღიარების სხვაობა დროში

ბუნებრივი გაზის რეალიზაციის აღიარება ხდება მომხმარებლების მიერ გამრიცხველიანებული ბუნებრივი გაზის გამოყენების მიხედვით. მრიცხველის ჩვენებების წაკითხვის თარიღსა და სააღრიცხვო პერიოდის ბოლო თარიღს შორის დროითი სხვაობის გამო, ანგარიშგების ნებისმიერი თარიღისათვის კომპანიას რეალურად გაყიდული აქვს გარკვეული რაოდენობის ბუნებრივი გაზი და გაწეული აქვს ბუნებრივი გაზის ტრანსპორტირების მომსახურება, რომელზეც ჯერ არ არის წარდგენილი ქვითრები მომხმარებლებისთვის. ისეთი შემოსავლების გაანგარიშება, რომლებიც კომპანიამ გამოიმუშავა, მაგრამ მათზე ქვითრები ჯერ არ წარუდგენია, დამოკიდებულია იმაზე თუ როგორ აფასებს ხელმძღვანელობა განსაზღვრულ თარიღამდე მიწოდებული ბუნებრივი გაზის მოცულობას, სხვადასხვა რაოდენობის მომხმარებელთა შორის მის განაწილებასა და მიწოდებასთან დაკავშირებულ ტექნიკურ დანაკარგებს ანგარიშგების თარიღისათვის. ხელმძღვანელობა დარწმუნებულია, რომ განსხვავება ფაქტობრივ შემოსავლებს და სავარაუდო შემოსავლებს შორის, რომლებზეც ქვითრები ჯერ არ არის წარდგენილი, უმნიშვნელოა.

(ii) ქსელთან მიერთების საფასური

ხელმძღვანელობა მიიჩნევს, რომ ახალი მომხმარებლის ქსელთან მიერთების შედეგად წარმოქმნილი შემოსავალი არის ცალკე მომსახურებიდან მიღებული შემოსავალი და მას აღიარებს გაზგამანაწილებელ ქსელთან მომხმარებლის მიერთებისას.

შეფასებები და დაშვებები

მომავალთან დაკავშირებით გაკეთებული ძირითადი დაშვებები და შეფასებები და ასევე სხვა განუსაზღვრელობები საანგარიშო თარიღისათვის, რომელთა გამოც მომავალ ფინანსურ წელს შეიძლება საჭირო გახდეს მნიშვნელოვანი კორექტირების შეტანა აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებაში, აღწერილია ქვემოთ. კომპანიამ თავისი დაშვებებისა და შეფასებების საფუძველად გამოიყენა ის ინფორმაცია, რომელიც ხელმისაწვდომი იყო ფინანსური ანგარიშგების მომზადების დროს. თუმცა არსებული გარემოებები და მომავალ მოვლენებთან დაკავშირებით გაკეთებული დაშვებები შეიძლება შეიცვალოს ბაზარზე ან გარემოებებში მომხდარი ისეთი ცვლილებების გამო, რომლებიც კომპანიის კონტროლს არ ექვემდებარება. ასეთი ცვლილებები დაშვებებში აისახება მათი დადგომისთანავე.

(i) არაფინანსური აქტივების ტესტირება გაუფასურებაზე

გაუფასურება ხდება მაშინ, როდესაც აქტივის ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის საბალანსო ღირებულება აჭარბებს მის აღდგენით ღირებულებას, რომელიც წარმოადგენს აქტივის გასვლასთან დაკავშირებული დანახარჯებით შემცირებულ სამართლიან ღირებულებასა და გამოყენების ღირებულებას შორის უდიდესს. აქტივის გასვლასთან დაკავშირებული დანახარჯებით შემცირებული სამართლიანი ღირებულება გამოიანგარიშება ანალოგიური აქტივების გაშლილი ხელის მანძილის პრინციპით შესრულებული გაყიდვის გარიგებებიდან მიღებული მონაცემების საფუძველზე ან საბაზრო ფასების მიხედვით, რასაც აკლდება აქტივის გასხვისებასთან დაკავშირებული დამატებითი ხარჯები. გამოყენების ღირებულების გაანგარიშება ხდება დისკონტირებული ფულადი ნაკადების მეთოდით. ფულადი ნაკადები მიიღება მომდევნო ხუთი წლის ბიუჯეტიდან და არ მოიცავს რესტრუქტურისაციას, რომელთა ვალდებულებაც კომპანიას ჯერ არ აუღია ან მნიშვნელოვან სამომავლო ინვესტიციებს, რომლებიც გააუმჯობესებს შემოწმებული ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის აქტივების ეფექტურობას.

ხელმძღვანელობამ ჩაატარა აქტივების შესაძლო გაუფასურების მაჩვენებლების ანალიზი 2020 წლის 31 დეკემბრისთვის და არ გამოუვლენია არაფინანსური აქტივების გაუფასურების გამომწვევი გარე თუ შიდა ფაქტორები.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

6. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

(ii) სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანების მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი

კომპანია აღიარებს რეზერვს სავაჭრო და სხვა დებიტორულ დავალიანებაზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალისთვის და ამისათვის იყენებს სტანდარტის გამარტივებულ მიდგომას.

ხელმძღვანელობამ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი იანგარიშა ამ ფინანსური ინსტრუმენტების არსებობის მანძილზე. კომპანიამ გამოიყენა დარეზერვების მოდელი, რომელიც მომზადებულია კომპანიის საკრედიტო ზარალის ისტორიული გამოცდილების გათვალისწინებით და დაკორექტირებულია მსესხებლებისა და ეკონომიკური გარემოს საპროგნოზო ფაქტორებით.

კომპანიის შეფასებით, საკრედიტო დაწესებულებებში განთავსებულ თანხებზე (ნაღდი ფულის ნაშთი ბანკში) მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არაარსებითი იყო.

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის 276 ლარის სავარაუდო რეზერვი (2019 წ.: 992 ლარი) ყველაზე ზუსტად ასახავს სავალო ფინანსური აქტივების გაუფასურებით გამოწვეულ შესაძლო ზარალს (მე-8 და მე-12 შენიშვნები).

7. შემოსავალი

კომპანია შემოსავალს იღებს ბუნებრივი გაზის განაწილების მომსახურების გაწევიდან. მიღებული შემოსავლის აღიარება ხდება კომპანიის ლიცენზიის შესაბამისად ბუნებრივი გაზის განაწილების ქსელის მეშვეობით განაწილებული ბუნებრივი გაზის მოცულობის საფუძველზე მაშინ, როდესაც შესაბამისი ვალდებულება შესრულდება.

კომპანია ასევე ყიდის ბუნებრივ გაზს სოციალურ მომხმარებლებზე. მიღებული შემოსავლის აღიარება ხდება პროდუქტის მომხმარებლებისთვის გადაცემის შემდეგ, რაც დასტურდება მომხმარებლის მრიცხველის მონაცემებით. სემეკის მიერ დადგენილი წესების შესაბამისად, კომპანიას დაწესებული აქვს გარკვეული საფასური ახალი მომხმარებლების ქსელთან მიერთებისთვის. ქსელთან მიერთების საფასური გამოითვლება ახალი მომხმარებლების ქსელთან მიერთებაზე კომპანიის მიერ გაწეულ საინვესტიციო ხარჯებზე დაყრდნობით და რეგულირდება სემეკის მიერ. ხელმძღვანელობა ამ მომსახურებას განიხილავს მომხმარებლისთვის ცალკე ღირებულების შექმნად და მომსახურებიდან მიღებულ შემოსავალს აღიარებს ახალი მომხმარებლის ქსელთან მიერთების შემდგომ, ე.ი. როდესაც შესრულდება შესაბამისი ვალდებულება.

	2020	2019
ბუნებრივი გაზის განაწილებიდან მიღებული შემოსავალი	47,936	43,535
ბუნებრივი გაზის რეალიზაცია	25,021	15,348
ქსელთან მიერთების, საინსტალაციო და სარემონტო სამუშაოები	4,983	5,173
სულ შემოსავალი მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებიდან	77,940	64,056
შემოსავალი გრანტის სახით მიღებული აქტივებიდან	163	163
სხვა საოპერაციო შემოსავალი	1,489	1,462
სულ შემოსავალი	79,592	65,681

სახელშეკრულებო აქტივები და ვალდებულებები

კომპანიამ აღიარა შემოსავალთან დაკავშირებული შემდეგი სახელშეკრულებო აქტივები და ვალდებულებები:

	2020	2019
სავაჭრო დებიტორული დავალიანება	18,921	19,929
სახელშეკრულებო ვალდებულებები	330	84

სს „საქორგანიზაციო“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

7. შემოსავალი (გაგრძელება)

სავაჭრო დებიტორული დავალიანების აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც საზღაურის მიღების უფლება უპირობო ხდება.

სახელშეკრულებო ვალდებულებები არის მომხმარებლებისგან მიღებული ანაზღაურება და წარმოადგენს კომპანიის ვალდებულებას, გადასცეს ბუნებრივი გაზი ან გაუწიოს მომსახურება ამ მომხმარებლებს. როგორც მოსალოდნელია, საანგარიშგებო თარიღისთვის იმ ვალდებულებებთან დაკავშირებით მიღებული 330 ლარის ოდენობის ავანსები, რომლებიც არ არის შესრულებული, 2021 წლის განმავლობაში იქნება აღიარებული შემოსავლის სახით. 84 ლარი, რომელიც აისახა სახელშეკრულებო ვალდებულებებში საანგარიშგებო პერიოდის დასაწყისში, აღიარებული იქნა შემოსავლად 2020 წლის განმავლობაში.

8. შექმნილი ანარიცხები, წმინდა

	სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანების რეზერვი (მე-12 შენიშვნა)
1 იანვარი, 2019 წ.	951
შექმნილი ანარიცხები, წმინდა	41
31 დეკემბერი, 2019 წ.	992
შექმნილი ანარიცხები, წმინდა	516
ანარიცხების ჩამოწერა	(1,232)
31 დეკემბერი, 2020 წ.	276

9. სხვა საოპერაციო ხარჯები

	2020	2019
ქსელის ტექნიკური მომსახურება (ა)	9,768	9,768
დანაკარგის შესყიდვა (ბ)	4,552	3,579
ქსელზე მიერთების, საინსტალაციო და სარემონტო მომსახურება	3,755	4,427
მართვის მომსახურება (ა)	1,392	1,392
გადასახადები, მოგების გადასახადის გარდა	1,277	1,254
პროფესიული მომსახურება	323	314
ბუნებრივი გაზის რეგულირების საფასური	146	106
სამგზავრო და წარმომადგენლობითი ხარჯები	31	195
ობიექტების იჯარა	30	23
შეკეთება და ტექნიკური მომსახურება	5	8
სხვა	1,095	992
სხვა საოპერაციო ხარჯები, სულ	22,374	22,058

(ა) საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმო, შპს „სოკარ ჯორჯია გაზი“, უზრუნველყოფს კომპანიის გამანაწილებელი ქსელის ტექნიკური მომსახურებას და მართვის მომსახურებას. 2020 და 2019 წლებში ამ მომსახურების ფიქსირებული ყოველთვიური ღირებულება განისაზღვრა 814 და 116 ლარით, შესაბამისი თანმიმდევრობით.

(ბ) საკუთარ მილსადენებში დაკარგულ ბუნებრივ გაზს კომპანია აკომპენსირებს ბუნებრივი გაზის განაწილების პროცესში.

სს „საქორგგაზი“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

10. ძირითადი საშუალებები

	მიწა	მილსადენები	შენობა- ნაგებობები	მანქანა- დანადგარები და აღჭურ- ვილობა	სატრან- სპორტო საშუალებები და ავეჯი	კომპიუ- ტერები	სხვა	დაუმთავ- რებელი მშენებლობა	სულ
თვითღირებულება									
2018 წლის 31 დეკემბრის									
მდგომარეობით	961	115,912	3,201	3,736	23	339	18	2,756	126,946
შესყიდვები	–	–	–	5	463	8	–	9,607	10,083
გასვლები	–	–	–	(4)	(8)	(6)	–	(73)	(91)
შიდა გადაცემა	–	9,392	–	–	–	–	–	(9,392)	–
2019 წლის 31 დეკემბრის	961	125,304	3,201	3,737	478	341	18	2,898	136,938
შესყიდვები	5	–	–	40	–	17	–	12,426	12,488
გასვლები	(6)	(4)	–	–	–	–	–	(101)	(111)
შიდა გადაცემა	–	12,021	–	–	–	–	–	(12,021)	–
2020 წლის 31 დეკემბრის	960	137,321	3,201	3,777	478	358	18	3,202	149,315
ცვეთა									
2018 წლის 31 დეკემბრის									
მდგომარეობით	–	12,003	414	1,848	5	203	16	–	14,489
ცვეთა წლის განმავლობაში	–	4,921	136	502	32	61	2	–	5,654
გასვლები	–	–	–	(1)	(4)	(3)	–	–	(8)
2019 წლის 31 დეკემბრის	–	16,924	550	2,349	33	261	18	–	20,135
ცვეთა წლის განმავლობაში	–	5,339	136	504	88	34	–	–	6,101
გასვლები	–	–	–	–	–	–	–	–	–
2020 წლის 31 დეკემბრის	–	22,263	686	2,853	121	295	18	–	26,236
წმინდა საბალანსო ღირებულება									
2019 წლის 31 დეკემბრის	961	108,380	2,651	1,388	445	80	–	2,898	116,803
2020 წლის 31 დეკემბრის	960	115,058	2,515	924	357	63	–	3,202	123,079

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით კონკრეტული მილსადენები, შენობა-ნაგებობები და სხვა ძირითადი საშუალებები გამოყენებულია ადგილობრივი ბანკებიდან მიღებული სესხების უზრუნველყოფის საგნის სახით (მე-15 შენიშვნა).

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

11. აქტივის გამოყენების უფლება და იჯარა

(ა) იჯარა – კომპანია, როგორც მოიჯარე

კომპანიას საიჯარო ხელშეკრულებები აქვს გაფორმებული საოფისე შენობებზე, გაზგასამართ სადგურებზე და ავტოსადგომებზე ორიდან ხუთ წლამდე ვადით. კომპანიას გარკვეული ტექნიკა 12 თვემდე ვადით აქვს იჯარით აღებული, და აგრეთვე იჯარით აქვს მიღებული დაბალი ღირებულების მქონე საოფისე აღჭურვილობა. კომპანია ამ იჯარებისთვის იყენებს „მოკლევადიანი იჯარის“ და „დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარის“ აღიარებისთვის დაშვებულ გამონაკლისებს. ქვემოთ მოცემულია აქტივის გამოყენების უფლების აღიარებული საბალანსო ღირებულებები:

	მიწა	მილსადენები	შენობა- ნაგებობები	სულ
2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	143	43,870	779	44,792
ცვეთის ხარჯი	(29)	(8,776)	(156)	(8,961)
2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	114	35,094	623	35,831
ცვეთის ხარჯი	(29)	(6,979)	(156)	(7,164)
მოდიფიკაცია (ა)	–	(12,670)	–	(12,670)
2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	85	15,445	467	15,997

(ა) კომპანიას მილსადენების თაობაზე საიჯარო ხელშეკრულება აქვს გაფორმებული საერთო კონტროლს დაქვემდებარებულ საწარმო შპს „სოკარ ჯორჯია გაზთან“. შეთანხმება გაფორმდა 2018 წელს, რომლის მიხედვითაც, თვიური გადასახადი იყო 772 ლარი; 2020 წლის 1 ივლისს მხარეებმა შეცვალეს თვიური საიჯარო გადასახადი და ის 418 ლარით განსაზღვრეს.

ქვემოთ წარმოდგენილია საიჯარო ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებები და მათი მოძრაობა პერიოდის განმავლობაში:

	2020	2019
1 იანვრის მდგომარეობით	39,224	44,792
საპროცენტო ხარჯი საიჯარო ვალდებულებებზე	3,153	4,397
გადახდები	(9,921)	(9,965)
მოდიფიკაცია	(12,670)	–
31 დეკემბრის მდგომარეობით	19,786	39,224
მიმდინარე	5,967	12,041
გრძელვადიანი	13,819	27,183

ქვემოთ მოცემულია მოგებაში ან ზარალში აღიარებული თანხები:

	2020	2019
აქტივის გამოყენების უფლების საამორტიზაციო ანარიცხები (22-ე შენიშვნა)	7,164	8,961
საპროცენტო ხარჯი საიჯარო ვალდებულებებზე	3,153	4,397
მოგებაში ან ზარალში აღიარებული მთლიანი თანხა	10,317	13,358

2020 წელს იჯარებთან დაკავშირებით კომპანიის ფულადი ნაკადების გადინებამ ჯამში შეადგინა 9,921 ლარი (2019 წ.: 9,965 ლარი).

(ბ) იჯარა – კომპანია, როგორც მეიჯარე

კომპანიას ოფისი და მილსადენები იჯარით აქვს გადაცემული საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოსთვის – შპს „სოკარ ჯორჯია გაზი“. ხელშეკრულებები იჯარის ერთწლიან ვადაზეა გაფორმებული. 2020 წლისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, შეუქცევად საოპერაციო იჯარებზე მისაღები მინიმალური სამომავლო იჯარა შეადგენდა 397 ლარს.

სს „საქორგაზი“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

12. სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანება

	2020	2019
სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანება	19,197	20,921
გამოკლებული: მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი (მე-8 შენიშვნა)	(276)	(992)
	18,921	19,929

სავაჭრო დებიტორულ დავალიანებას პროცენტი არ ერიცხება, გამოხატულია ლარში და ჩვეულებრივი სამეურნეო საქმიანობის პირობებში, როგორც წესი, 30-დღიან ვადაში იფარება.

კომპანიის სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანების ფინანსური აქტივების საკრედიტო ხარისხის ანალიზი ასე გამოიყურება:

2020 წლის 31 დეკემბერი	სულ	<30 დღე	ვადაგადაცილებული		
			30-60 დღე	60-90 დღე	90-180 დღე
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის განაკვეთი	1.44%	0.07%	25.00%	10.34%	100%
დეფოლტის დროს მოსალოდნელი მთლიანი საბალანსო ღირებულება, სულ	19,197	18,867	20	58	252
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	(276)	(13)	(5)	(6)	(252)

31 დეკემბერი, 2019 წ.	სულ	<30 დღე	ვადაგადაცილებული		
			30-60 დღე	60-90 დღე	90-180 დღე
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის განაკვეთი	4.74%	0.26%	1.50%	30.23%	100%
დეფოლტის დროს მოსალოდნელი მთლიანი საბალანსო ღირებულება, სულ	20,921	19,293	666	43	919
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	(992)	(50)	(10)	(13)	(919)

13. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები შედგება ბანკში ნაღდი ფულის ნაშთისგან 162 ლარის ოდენობით (2019 წ.: 241 ლარი), რომელიც განთავსებულია უპროცენტო მიმდინარე ანგარიშებზე ქართულ კომერციულ ბანკებში.

14. საკუთარი კაპიტალი

სააქციო კაპიტალი

2020 წლისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კომპანიის საწესდებო კაპიტალი შეადგენს 10,310 ლარს და შედგება 1 აშშ დოლარის ნომინალური ღირებულების მქონე 5,620,842 აქციისგან.

სს „საქორგაზი“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

14. საკუთარი კაპიტალი (გაგრძელება)

სააქციო კაპიტალი (გაგრძელება)

ქვემოთ წარმოდგენილია ინფორმაცია კომპანიის მესაკუთრეებისა და ნებადართული, გამოშვებული და სრულად განადგეული აქციების რაოდენობის შესახებ 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

	2020		2019	
	აქციების რაოდენობა	აქციების პროცენტული მაჩვენებელი	აქციების რაოდენობა	აქციების პროცენტული მაჩვენებელი
„Alphard Gas Holding B.V.“	4,531,494	80.62%	4,531,494	80.62%
სს „სოკარ ჯორჯია გაზ დისტრიბუშენი“	769,472	13.69%	769,472	13.69%
შპს „სოკარ ჯორჯია გაზი“	279,884	4.98%	279,884	4.98%
ფიზიკური პირები	39,992	0.71%	39,992	0.71%
სულ	5,620,842	100.00%	5,620,842	100.00%

დამატებით შეტანილი კაპიტალი

დამატებით შეტანილი კაპიტალი მიკუთვნებადია საერთო კონტროლს დაქვემდებარებულ საწარმოებთან გადაცვლილი ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიან ღირებულებასა და ნომინალურ ღირებულებას შორის სხვაობისთვის.

15. სესხები და გადასახდელი ანგარიშები

	ვალუტა	ვადა	2020	ვადა	2019
ქართული კომერციული ბანკი	ლარი	3-აგვ.-2021	10,094	3-აგვ.-2020	10,084
ქართული კომერციული ბანკი	აშშ დოლარი	5-თებ.-2021	646	5-თებ.-2020	3,536
ქართული კომერციული ბანკი	ლარი	20-დეკ.-2021	2,076	10-ივნ.-2020	3,023
სს „სოკარ ჯორჯია გაზ დისტრიბუშენი“ (მე-20 შენიშვნა)	ლარი	1-თებ.-2021	75,540		–
სულ მიმდინარე სესხები და გადასახდელი ანგარიშები			88,356		16,643
სს „სოკარ ჯორჯია გაზ დისტრიბუშენი“ (მე-20 შენიშვნა)	ლარი		–	1-თებ.-2021	67,838
სულ გრძელვადიანი სესხები და გადასახდელი ანგარიშები			–		67,838
			88,356		84,481

ქართული კომერციულის ბანკებიდან აღებული სესხის მიზანს წარმოადგენს კომპანიის მიმდინარე საოპერაციო და კაპიტალური საქმიანობის დაფინანსება. ამ სესხებზე საპროცენტო ხარჯმა 1,634 ლარი შეადგინა (2019 წ.: 1,207 ლარი).

2018 წლის 1 თებერვალს კომპანიასა და არასაკონტროლო წილის მფლობელს – საერთო კონტროლს დაქვემდებარებულ საწარმო სს „სოკარ ჯორჯია გაზ დისტრიბუშენს“ შორის გაფორმდა სასესხო ხელშეკრულება 70,000 ლარის მთლიან თანხაზე რამდენიმე ტრანშით. სესხის საპროცენტო განაკვეთი იყო 3%, ხოლო მთლიანი ძირითადი თანხა, დარიცხულ პროცენტთან ერთად, უნდა დაიფაროს 2021 წლის 1 თებერვალს. ხელმძღვანელობის განხილვით, სესხის პირობები საბაზროზე უკეთესია, ამიტომ სესხის თითოეული ტრანში განცალკევებით აღირიცხება და მათი სამართლიანი ღირებულებით აღიარება ხდება საბაზრო საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. 14,025 ლარის სხვაობა სესხის სამართლიან და ნომინალურ ღირებულებებს შორის აისახა დამატებით შეტანილ კაპიტალში. სესხზე დარიცხულმა წლიურმა ეფექტურმა საპროცენტო განაკვეთმა 2020 წელს 13.32% შეადგინა (2019 წ.: 13.32%). 2021 წლის 4 იანვარს გაგრძელდა სასესხო ხელშეკრულება, რომლის ახალი ვადა და საპროცენტო განაკვეთი 23-ე შენიშვნაშია მოცემული.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

15. სესხები და გადასახდელი ანგარიშები (გაგრძელება)

ადგილობრივ ბანკებთან გაფორმებული ზოგიერთი სასესხო ხელშეკრულება კომპანიას ფინანსურ და არაფინანსურ ვალდებულებებს აკისრებს. 2020 და 2019 წლების განმავლობაში კომპანიამ არ შეასრულა რიგი ვალდებულებებისა აღნიშნულ სესხებზე. კომპანიამ მოიპოვა წერილები შესაბამისი ბანკებიდან, რომლითაც ბანკები უარს ამბობდნენ უფლებაზე, მოეთხოვათ ამ ვალდებულებების ვადის ამოწურვამდე დაფარვა კომპანიის მიერ სესხის პირობების შეუსრულებლობის გამო.

ცვლილებები ფინანსური საქმიანობით გამოწვეულ ვალდებულებებში

	2020	2019
1 იანვრის მდგომარეობით	84,481	70,134
ძირითადი თანხის მიღება	3,000	18,244
დაფარული ძირითადი თანხა	(7,129)	(10,590)
დარიცხული პროცენტი	9,337	7,464
გადახდილი პროცენტი	(1,654)	(1,156)
ვალუტის კურსის ცვლილებით მიღებული ზარალი	321	385
31 დეკემბრის მდგომარეობით	88,356	84,481

ფინანსურ საქმიანობაზე გაწეული დანახარჯები შედგება შემდეგისგან:

	2020	2019
სესხებისა და გადასახდელი ანგარიშების საპროცენტო ხარჯი	9,337	7,464
საიჯარო ვალდებულებებზე პროცენტის ზრდა (მე-11 შენიშვნა)	3,153	4,397
	12,490	11,861

16. სავაჭრო და სხვა კრედიტორული დავალიანება

	2020	2019
ტექნიკური მხარდაჭერისა და მართვის მომსახურებებთან დაკავშირებული კრედიტორული დავალიანება (მე-9 შენიშვნა)	23,914	16,638
ბუნებრივი გაზის შესყიდვასა და ტრანსპორტირებასთან დაკავშირებული კრედიტორული დავალიანება (ა)	22,026	26,119
მშენებლობასთან დაკავშირებული მოკლევადიანი ვალდებულებები (ბ)	2,335	2,595
სხვა კრედიტორული დავალიანება	3,256	6,431
	51,531	51,783

(ა) ზემოაღნიშნული ფინანსური ვალდებულებების სახელშეკრულებო პირობებია:

- ▶ სავაჭრო და სხვა კრედიტორული დავალიანება, ძირითადად, ლარშია გამოხატული.
- ▶ სავაჭრო კრედიტორული დავალიანების უდიდესი ნაწილი არის საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოების მიმართ. ამ კრედიტორული დავალიანების მნიშვნელოვანი ნაწილი ვადაგადაცილებულია. სავაჭრო კრედიტორული დავალიანების ვადაგადაცილებაში დატოვება მშობელი კომპანიისთვის წარმოადგენს კომპანიის დაფინანსების ერთ-ერთ მექანიზმს.

(ბ) მშენებლობის მოკლევადიანი ვალდებულებები დაკავშირებულია ახალი გაზომარაგების ქსელის გაყვანასთან და ახალი მომხმარებლების გაზიფიკაციის სანაცვლოდ შესაბამისი მენარდე კომპანიებისთვის გადასახდელ თანხებთან.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

17. სახელმწიფო გრანტები

	2020	2019
1 იანვრის მდგომარეობით	3,269	3,432
აღიარებული მოგებაში ან ზარალში	(163)	(163)
31 დეკემბრის მდგომარეობით	3,106	3,269
მიმდინარე	163	163
გრძელვადიანი	2,943	3,106
სულ სახელმწიფო გრანტები	3,106	3,269

სახელმწიფო გრანტები კომპანიამ მიიღო არაფულადი აქტივების, როგორცაა ბუნებრივი გაზის მილსადენები და სხვა აღჭურვილობა, გადმოცემის სახით. კომპანია აფასებს აქტივების სამართლიან ღირებულებას და აქტივებს და გრანტებს ამ სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხავს. მიღებული აქტივების სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად კომპანია დამოუკიდებელ შემფასებელს ქირაობს. 2020 და 2019 წლებში კომპანიამ დააკმაყოფილა გრანტების ყველა პირობა.

18. ფინანსური ინსტრუმენტები და რისკის მართვა

მიმოხილვა

კომპანიის ძირითადი ფინანსური ვალდებულებები შედგება სესხებისა და გადასახდელი ანგარიშებისგან, საიჯარო ვალდებულებისგან და სავაჭრო და სხვა კრედიტორული დავალიანებისგან. ამ ფინანსური ვალდებულებების ძირითადი მიზანია კომპანიის ოპერაციების დაფინანსება. კომპანიის ძირითადი ფინანსური აქტივები მოიცავს სავაჭრო და სხვა დებიტორულ დავალიანებას და ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებს.

კომპანიის საქმიანობისთვის დამახასიათებელი ძირითადი რისკებია საკრედიტო, ლიკვიდურობის და საბაზრო რისკები.

კომპანია მიეკუთვნება კომპანიების დიდ ჯგუფს, რომელსაც „სოკარი“ აკონტროლებს. ფინანსური რისკების უმეტესობაზე ზედამხედველობასა და კონტროლს ახორციელებს „სოკარი“ რეგიონების და ქვეყნების დონეზე. კომპანიის ხელმძღვანელობის მიერ ფინანსური რისკის მართვის მიზანია კომპანიის ყოველდღიური ოპერაციების შესრულების უზრუნველყოფა, ოპერაციებიდან საკმარისი ნაღდი ფულის მიღება, რომ დააფინანსოს საოპერაციო და მიმდინარე კაპიტალური დანახარჯები და სასესხო ვალდებულებები მესამე მხარეების მიმართ.

(ა) საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი არის რისკი იმისა, რომ მომწოდებელი ვერ შეასრულებს ფინანსური ინსტრუმენტით ან მომხმარებელთან გაფორმებული ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ ვალდებულებებს და ამით ჯგუფს ფინანსური ზარალი მიადგება. კომპანიას საკრედიტო რისკი აქვს საოპერაციო საქმიანობის (ძირითადად სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანება) და ფინანსური საქმიანობის ნაწილში, მათ შორის სესხებსა და გადასახდელ ანგარიშებზე.

სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანების ნაშთები შედგება იმ მომხმარებლებისგან მისაღები დავალიანებისგან, რომლებსაც კომპანია ამარაგებს ბუნებრივი გაზით. კომპანია საკრედიტო რისკის მართვას ახორციელებს იმ მომხმარებელთა ქსელიდან დროული გათიშვით, რომლებიც არ იხდიან ელექტროენერგიის დავალიანებას, მაგრამ კომპანიის მომხმარებელთა რაოდენობის და მათი გეოგრაფიული განაწილების გათვალისწინებით, შესაძლებელია იმის დაშვება, რომ ყველა არგადამხდელი მომხმარებელი არ იქნება დროულად გათიშული. ხელმძღვანელობამ შეიმუშავა კონსერვატიული დარეზერვების პოლიტიკა, რომელიც ნებისმიერი პრობლემური მომხმარებლის დროული იდენტიფიცირებისა და ადეკვატური დარეზერვების საშუალებას იძლევა. მიუხედავად იმისა, რომ დებიტორული დავალიანების ამოღებაზე მოქმედებს ეკონომიკური ფაქტორები, ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ კომპანიას არ ემუქრება გადაუხდელობასთან დაკავშირებული მნიშვნელოვანი რისკი, რომელიც გადააჭარბებს დადგენილ რეზერვებს.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

18. ფინანსური ინსტრუმენტები და რისკის მართვა (გაგრძელება)

(ა) საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ხელმძღვანელობა საკრედიტო რისკს აკონტროლებს ნაღდი ფულის განთავსებით საქართველოს უმაღლესი რეიტინგის მქონე ბანკებში, რომლებსაც კომპანიასთან უწყვეტი საქმიანი ურთიერთობა აკავშირებთ.

საკრედიტო რისკის მაქსიმალური ოდენობა საანგარიშგებო თარიღისთვის:

	საბალანსო ღირებულება	
	2020	2019
სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანება (მე-12 შენიშვნა).	18,921	19,929
ნაღდი ფულის ნაშთი ბანკში (მე-13 შენიშვნა)	162	241
	19,083	20,170

(ბ) ლიკვიდურობის რისკი

ლიკვიდურობის რისკი არის რისკი იმისა, რომ კომპანიას გაუჭირდება ფინანსური ვალდებულებების შესრულება, რაც გულისხმობს მათ დაფარვას ფულადი სახსრებით ან სხვა რომელიმე ფინანსური აქტივით. ლიკვიდურობის მართვის მიმართ კომპანიის მიდგომა შეძლებისდაგვარად იმის უზრუნველყოფა, რომ ყოველთვის ჰქონდეს ვადამოსული ვალდებულებების დაფარვისთვის საკმარისი ლიკვიდურობა როგორც ნორმალურ, ისე სტრესულ პირობებში, დაუშვებელი დანაკარგების განცდისა და კომპანიის რეპუტაციისთვის საფრთხის შექმნის გარეშე.

ლიკვიდურობის რისკის გონივრული მართვა გულისხმობს საკმარისი რაოდენობის ფულადი სახსრების შენარჩუნებას და დაფინანსების ხელმისაწვდომობას საკმარისი საკრედიტო თანხების საშუალებით. კომპანიას მიმდინარე ვალდებულებების მნიშვნელოვანი ნაწილი დაკავშირებული მხარეების მიმართ აქვს. შესაბამისად, ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ ეს ანიჭებს კომპანიას საკმარის მოქნილობას ვალდებულებების დაფარვის ვადებთან მიმართებით, რაც მომავალში აუცილებელია ბიზნესის საკმარისი ლიკვიდურობის უზრუნველსაყოფად.

ქვემოთ მოცემულია ფინანსური ვალდებულებების არადისკონტირებული სახელშეკრულებო ვადები, პროცენტის სავარაუდო გადახდების ჩათვლით. ფულადი ნაკადების ვადები და თანხები, სავარაუდოდ, არ იქნება განსხვავებული ვადიანობის ანალიზში აღწერილისგან. ლიკვიდურობის შესახებ დამატებითი ინფორმაცია მოცემულია მე-3 შენიშვნაში.

2020 წლის 31 დეკემბერი	საბალანსო ღირებულება	სახელშეკ- რულებო ფულადი ნაკადები	1 წელზე ნაკლები	1-დან 5 წლამდე
ფინანსური ვალდებულებები				
სესხები და გადასახდელი ანგარიშები (მე-15 შენიშვნა)	88,356	89,898	89,898	–
სავაჭრო და სხვა კრედიტორული დავალიანება (მე-16 შენიშვნა)	51,531	51,531	51,531	–
საიჯარო ვალდებულებები (მე-11 შენიშვნა)	19,786	23,430	7,804	15,626
	159,673	164,859	149,233	15,626

სს „საქორგანიზაციო“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

18. ფინანსური ინსტრუმენტები და რისკის მართვა (გაგრძელება)

(ბ) ლიკვიდურობის რისკი (გაგრძელება)

	საბალანსო ლირებულება	სახელშეკ- რულებო ფულადი ნაკადები	1 წელზე ნაკლები	1-დან 5 წლამდე
31 დეკემბერი, 2019 წ.				
ფინანსური ვალდებულებები				
სესხები და გადასახდელი ანგარიშები (მე-15 შენიშვნა)	84,481	93,717	17,463	76,254
სავაჭრო და სხვა კრედიტორული დავალიანება (მე-16 შენიშვნა)	51,783	51,783	51,783	–
საიჯარო ვალდებულებები (მე-11 შენიშვნა)	39,224	48,106	12,027	36,079
	175,488	193,606	81,273	112,333

(გ) საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის მომავალი ფულადი ნაკადების სამართლიანი ღირებულება ცვალებადი იქნება საბაზრო ფასების მერყეობის გამო. საბაზრო ფასები ორი ტიპის რისკს შეიცავს: საპროცენტო განაკვეთის რისკსა და სავალუტო რისკს. საპროცენტო განაკვეთის რისკი კომპანიას არ ემუქრება, ვინაიდან, 2020 წლისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კომპანიის ყველა სესხსა და გადასახდელ ანგარიშს ფიქსირებული საპროცენტო განაკვეთი აქვს. ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლებზეც საბაზრო რისკი მოქმედებს, მოიცავს სესხებსა და გადასახდელ ანგარიშებს, საიჯარო ვალდებულებას, სავაჭრო კრედიტორულ დავალიანებას და მიმდინარე ანგარიშებს ბანკებში. ქვემოთ წარმოდგენილი მგრძნობელობის ანალიზი ეხება 2020 წლისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით არსებულ პოზიციებს.

სავალუტო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის სამართლიანი ღირებულება ან მომავალი ფულადი ნაკადები ცვალებადი იქნება სავალუტო კურსის მერყეობის გამო. კომპანიისთვის დამახასიათებელი სავალუტო რისკი, ძირითადად, უკავშირდება უცხოურ ვალუტაში გამოხატულ ფინანსურ ვალდებულებებს. კომპანია არ ახდენს თავისი სავალუტო რისკის ჰეჯირებას.

სავალუტო რისკის მოცულობა

31 დეკემბრის მდგომარეობით, კომპანიას შემდეგი სავალუტო რისკები ჰქონდა:

	აშშ დოლარში გამოხატული	
	2020	2019
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	33	5
სესხები და გადასახდელი ანგარიშები	(646)	(3,536)
სავაჭრო და სხვა კრედიტორული დავალიანება	(94)	(82)
რისკის ნეტო ოდენობა	(707)	(3,613)

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

18. ფინანსური ინსტრუმენტები და რისკის მართვა (გაგრძელება)

(გ) საბაზრო რისკი (გაგრძელება)

სავალუტო რისკის მიმართ მგრძნობელობა

ქვემოთ მოცემულ ცხრილებში ასახულია მგრძნობელობა აშშ დოლარში საპროცენტო განაკვეთის შესაძლო გონივრული ცვლილების მიმართ, როდესაც ყველა დანარჩენი ცვლადი მუდმივია. კომპანიის ზარალი გადასახადით დაბეგვრამდე გამოწვეულია ცვლილებებით ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიან ღირებულებებში. კომპანიის ყველა დანარჩენ ვალუტასთან დაკავშირებული რისკები არ არის არსებითი.

	გამყარება	გაუფასურება
2020 წლის 31 დეკემბერი		
აშშ დოლარი (15%/-7%-იანი ცვლილება)	(106)	49
31 დეკემბერი, 2019 წ.		
აშშ დოლარი (10%/-5%-იანი ცვლილება)	(361)	181

(დ) სამართლიანი ღირებულებები

სამართლიანი ღირებულების შეფასება ხორციელდება იმ თანხის მიახლოებით დასადგენად, რომელზეც შეიძლება გაცივალოს ფინანსური ინსტრუმენტი მხარეებს შორის გაშლილი ხელის მანძილის პრინციპით შემდგარი გარიგების დროს. სამართლიანი ღირებულების იერარქიაში შესაბამისი დონის მიხედვით გაანალიზებული სამართლიანი ღირებულება და საბალანსო ღირებულება იმ აქტივებისა და ვალდებულებებისთვის, რომლებიც არ არის შეფასებული სამართლიანი ღირებულებით:

	დონე	31 დეკემბერი, 2020 წ.		31 დეკემბერი, 2019 წ.	
		საბალანსო ღირებულება	სამართლიანი ღირებულება	საბალანსო ღირებულება	სამართლიანი ღირებულება
ფინანსური აქტივები					
სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანება (მე-12 შენიშვნა).	დონე 3	18,921	18,921	19,929	19,929
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები (მე-13 შენიშვნა)	დონე 1	162	162	241	241
ფინანსური ვალდებულებები					
სესხები და გადასახდელი ანგარიშები (მე-15 შენიშვნა)	დონე 3	88,356	88,390	84,481	84,376
საიჯარო ვალდებულებები (11-ე შენიშვნა)	დონე 3	19,786	19,880	39,224	38,835
სავაჭრო და სხვა კრედიტორული დავალიანება (მე-16 შენიშვნა)	დონე 3	51,531	51,531	51,783	51,783

სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად გამოყენებული იყო შემდეგი მეთოდები და დაშვებები:

- ▶ ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტების, სავაჭრო და სხვა კრედიტორული დავალიანების და სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანების სამართლიანი ღირებულება დაახლოებით ტოლია მათი საბალანსო ღირებულებისა, ამ ინსტრუმენტების დაფარვის მოკლე ვადის გამო;
- ▶ სესხებისა და გადასახდელი ანგარიშების და საიჯარო ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება გამოითვლება სამომავლო ფულადი ნაკადების ანგარიშგების თარიღისთვის არსებული საბაზრო განაკვეთებით დისკონტირებით.

სს „საქორგაზი“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

18. ფინანსური ინსტრუმენტები და რისკის მართვა (გაგრძელება)

(ე) კაპიტალის მართვა

კომპანიას არ აქვს ფორმალიზებული კაპიტალის მართვის პოლიტიკა. კაპიტალის მართვასთან მიმართებაში მის ზოგად მიზანს წარმოადგენს დადებითი პოზიციის მიღწევა კაპიტალის ნაწილში საშუალო ვადაში (1-დან 3 წლამდე).

19. პირობითი ვალდებულებები

(ა) საგადასახადო პირობითი ვალდებულებები

კომპანიას აქვს დარიცხული ანარიცხები, რომელიც დაფუძნებულია ხელმძღვანელობის შეძლებისდაგვარად ზუსტ შეფასებებზე. საქართველოს საგადასახადო და საბაჟო კანონმდებლობა ექვემდებარება სხვადასხვაგვარ ინტერპრეტაციებს, და შესაძლოა ხშირი იყოს ცვლილებები. ხელმძღვანელობის მიერ გარიგებებთან და საქმიანობასთან დაკავშირებული კანონმდებლობის ინტერპრეტაციები შეიძლება ექვემდებარებოდეს დააყენონ შესაბამისმა სახელმწიფო ორგანოებმა. ამის გამო კომპანიას შეიძლება დაეკისროს დამატებითი გადასახადები, ჯარიმები და საურავები.

ანგარიშგების თითოეული თარიღისთვის ხელმძღვანელობა აფასებს თავის საგადასახადო პოზიციას და განიხილავს იმ გარიგებებს, რომლებიც შეიძლება ექვემდებარებოდეს დააყენოს საქართველოს შემოსავლების სამსახურმა. როდესაც ამის ალბათობა მაღალია, კომპანია ქმნის შესაბამის ანარიცხებს. ხელმძღვანელობის შეფასებით, საგადასახადო რისკი, რომელიც არ აკმაყოფილებდა ანარიცხების შექმნისთვის საჭირო კრიტერიუმებს, 2020 წლის 31 დეკემბრისთვის არ არის არსებითი.

20. გარიგებები დაკავშირებულ მხარეებთან

(ა) გარიგებები ხელმძღვანელობასთან

2020 და 2019 წლებში კომპანიის უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა სამი პირისგან შედგებოდა. 2020 წელს მათ მიერ მიღებული ანაზღაურების ჯამი 401 ლარს შეადგენდა (2019 წ.: 289 ლარი) და მოიცავდა ხელფასებსა და თანამშრომელთა სხვა სარგებელს.

(ბ) ყიდვა-გაყიდვის ოპერაციები საერთო კონტროლს დაქვემდებარებულ პირებთან

	2020	2019	მისაღები/(გასაცემი) თანხები	
			2020 წლის 31 დეკემბერი	2019 წლის 31 დეკემბერი
გაყიდვები				
შპს „სოკარ ჯორჯია გაზი“	68,210	51,856	18,585	18,458
	68,210	51,856	18,585	18,458
ბუნებრივი გაზის შესყიდვა				
შპს „სოკარ გაზ ექსპორტ-იმპორტი“	25,870	5,843	(21,695)	(6,104)
შპს „სოკარ ჯორჯია გაზი“	—	—	—	(9,859)
	25,870	5,843	(21,695)	(15,963)

სს „საქორგაზი“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

20. გარიგებები დაკავშირებულ მხარეებთან (გაგრძელება)

(ბ) ყიდვა-გაყიდვის ოპერაციები საერთო კონტროლს დაქვემდებარებულ პირებთან (გაგრძელება)

	2020	2019	მისაღები/(გასაცემი) თანხები	
			2020 წლის 31 დეკემბერი	2019 წლის 31 დეკემბერი
მომსახურების შესყიდვა (შესულია სხვა საოპერაციო ხარჯებში)				
აზერბაიჯანის რესპუბლიკის ნავთობის სახელმწიფო კომპანიის წარმომადგენელი საქართველოში	–	–	(20)	(20)
შპს „სოკარ ჯორჯია პეტროლეუმი“	–	–	(9)	(29)
შპს „სოკარ ენერჯი ჯორჯია“	158	158	(16)	(16)
შპს „სოკარ ჯორჯია გაზი“	11,165	11,762	(24,408)	(17,492)
სს „სოკარ ჯორჯია გაზ დისტრიბუშენი“	340	347	(280)	(2,255)
	11,663	12,267	(24,733)	(19,812)
ფასს 16-ის მიხედვით აღრიცხული იჯარები (კომპანია, როგორც მოიჯარე)				
შპს „სოკარ ჯორჯია გაზი“	9,536	27,212	(12,643)	(30,196)
სს „სოკარ ჯორჯია გაზ დისტრიბუშენი“	5,851	7,801	(6,442)	(8,180)
აზერბაიჯანის რესპუბლიკის ნავთობის სახელმწიფო კომპანიის წარმომადგენელი საქართველოში	467	623	(515)	(654)
	15,854	35,636	(19,600)	(39,030)
ძირითადი საშუალებების შეძენა				
შპს „სოკარ ჯორჯია გაზი“	1,508	2,319	(138)	(57)
	1,508	2,319	(138)	(57)

(გ) საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოებისგან მიღებული სესხები და გადასახდელი ანგარიშები

	2020 წელს დარიცხული საპროცენტო ხარჯი	2019 წელს დარიცხული საპროცენტო ხარჯი	დაკავში- რებული მხარეებისთვის გადასახდელი თანხები 2020 წლის 31 დეკემ- ბრისთვის	დაკავში- რებული მხარეებისთვის გადასახდელი თანხები 2019 წლის 31 დეკემ- ბრისთვის
			2020 წლის 31 დეკემ- ბრისთვის	2019 წლის 31 დეკემ- ბრისთვის
სს „სოკარ ჯორჯია გაზ დისტრიბუშენი“	7,703	6,257	(75,540)	(67,838)
	7,703	6,257	(75,540)	(67,838)

21. აუდიტორის საზღაური

2020 წელს კომპანიის ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის გასამრჯელო (დღგ-ის გარეშე) იყო 30 ლარი (2019 წ.: 22 ლარი).

სს „საქორგაზი“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

22. ცვეთა და ამორტიზაცია

	2020	2019
ძირითად საშუალებებზე დარიცხული ცვეთა (მე-10 შენიშვნა)	6,101	5,654
აქტივის გამოყენების უფლებაზე დარიცხული ცვეთა (მე-11 შენიშვნა)	7,164	8,961
ცვეთა და ამორტიზაცია, სულ	13,265	14,615

23. ანგარიშგების თარიღის შემდგომი მოვლენები

2021 წლის 4 იანვარს კომპანიასა და სს „სოკარ ჯორჯია გაზ დისტრიბუშენს“ შორის გაფორმდა ცვლილება არსებულ სასესხო ხელშეკრულებაში. ამ ცვლილების მიხედვით, სესხის ვადა 2023 წლის 31 დეკემბრამდე გაგრძელდა, ხოლო საპროცენტო განაკვეთი 3%-დან 11.6%-მდე გაიზარდა.

წინამდებარე დოკუმენტი წარმოადგენს შპს „იუაის“ მიერ 2021 წლის 7 ივლისს გამოშვებული ინგლისურენოვანი აუდიტის დასკვნის თარგმანს.

წინამდებარე თარგმანსა და აუდიტის დასკვნის ინგლისურენოვან ორიგინალს შორის შეუსაბამობის შემთხვევაში უპირატესობა ენიჭება ინგლისურენოვან ტექსტს.

მმართველობითი ანგარიშგება

სს „საქორგგაზი“

**ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს
კანონის მე-7 მუხლის მე-10 პუნქტის მოთხოვნების შესაბამისად მომზადებული
ანგარიში**

სს „საქორგგაზის“ მფლობელებს და ხელმძღვანელობას

სს „საქორგგაზის“ 2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის მომზადებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე 2021 წლის 7 ივლისს გაცემულ ჩვენს დასკვნაში გამოვთქვით არამოდიფიცირებული აუდიტორული მოსაზრება. აუდიტირებული ფინანსური ანგარიშგება არ ასახავს აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე ჩვენ მიერ გაცემული დასკვნის თარიღის შემდეგ მომხდარი მოვლენების შედეგებს. ჩვენ არ ჩაგვიტარებია წლიურ ანგარიშში ასახული იმ მოვლენების შედეგების აუდიტი, რომლებიც დადგა ჩვენ მიერ აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე გაცემული აუდიტორის დასკვნის თარიღის შემდეგ.

ჩვენი აზრით, რომელიც ეყრდნობა აუდიტის ფარგლებში ჩატარებულ სამუშაოებს:

- მმართველობით ანგარიშგებაში ასახული იმავე ფინანსური წლის ინფორმაცია, რომლისთვისაც მომზადდა ფინანსური ანგარიშგება, შესაბამისობაშია ფინანსურ ანგარიშგებასთან; და
- მმართველობით ანგარიშგებაში წარმოდგენილი ინფორმაცია აკმაყოფილებს ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლისა და შესაბამისი ნორმატიული აქტების მოთხოვნებს.

რუსლან ხოროშვილი,

შპს „იუაის“ სახელით

თბილისი, საქართველო

2021 წლის 1 აგვისტო

ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის მე-10 პუნქტის მოთხოვნების შესაბამისად მომზადებული ანგარიში

სს „საქორგგაზის“ მფლობელებს და ხელმძღვანელობას

სს „საქორგგაზის“ 2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის მომზადებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე 2021 წლის 7 ივლისს გაცემულ ჩვენს დასკვნაში გამოვთქვით არამოდიფიცირებული აუდიტორული მოსაზრება. აუდიტირებული ფინანსური ანგარიშგება არ ასახავს აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე ჩვენ მიერ გაცემული დასკვნის თარიღის შემდეგ მომხდარი მოვლენების შედეგებს. ჩვენ არ ჩაგვიტარებია წლიურ ანგარიშში ასახული იმ მოვლენების შედეგების აუდიტი, რომლებიც დადგა ჩვენ მიერ აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე გაცემული აუდიტორის დასკვნის თარიღის შემდეგ.

ჩვენი აზრით, რომელიც ეყრდნობა აუდიტის ფარგლებში ჩატარებულ სამუშაოებს:

- მმართველობით ანგარიშგებაში ასახული იმავე ფინანსური წლის ინფორმაცია, რომლისთვისაც მომზადდა ფინანსური ანგარიშგება, შესაბამისობაშია ფინანსურ ანგარიშგებასთან; და
- მმართველობით ანგარიშგებაში წარმოდგენილი ინფორმაცია აკმაყოფილებს ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლისა და შესაბამისი ნორმატიული აქტების მოთხოვნებს.

რუსლან ხოროშვილი,

შპს „იუაის“ სახელით

თბილისი, საქართველო

2021 წლის 1 აგვისტო

სარჩევი

1. საქმიანობის მიმოხილვა	3
2. ინფორმაცია კომპანიის ფილიალების საქმიანობის შესახებ	4
3. სამოქმედო ბაზრები და კონკურენტების ანალიზი	4
4. 2020 წლის მნიშვნელოვანი მოვლენები	6
5. კომპანიის განვითარების გეგმები	6
6. ინვესტიციები ბუნებრივი გაზის განაწილების სფეროში	6
7. კომპანიის ძირითადი ფინანსური და არაფინანსური მაჩვენებლები	7
8. კორპორატიული სოციალური პასუხისმგებლობა	10
9. ძირითადი რისკები და გაურკვევლობები	11
10. ძირითადი მაკროეკონომიკური ფაქტორები	11
11. კვლევისა და განვითარების სფეროში ჩატარებული ღონისძიებების მიმოხილვა ...	13
12. მარკეტინგული სტრატეგია და საზოგადოებასთან ურთიერთობა	15
13. გამოყენებული მასალები	15

საქმიანობის მიმოხილვა

აზერბაიჯანის რესპუბლიკის სახელმწიფო ნავთობკომპანია (SOCAR), საქართველოს ნავთობისა და ბუნებრივი გაზის სექტორში 2006 წლიდან საქმიანობს.

საქართველოში კომპანია „SOCAR“-ის აფილირებული კომპანიები გაზის სექტორში არიან შპს „სოკარ ჯორჯია გაზი“, სს „სოკარ ჯორჯია გაზ დისტრიბუშენი“ და სს „საქორგაზი“, შემდგომში ერთობლივად წოდებული - „სოკარ გაზი“-ს ჯგუფი.

სს „საქორგაზი“-ს ძირითადი საქმიანობაა ბუნებრივი გაზის განაწილება და მიწოდება სოციალურ და კომერციულ აბონენტებზე. სს „საქორგაზის“ სალიცენზიო არეალი ფარავს იმერეთს, ქართლს, კახეთს. გარდა ამისა, კომპანია ახორციელებს ბუნებრივი გაზის გამანაწილებელი ქსელების მშენებლობას, რეაბილიტაციას, ექსპლუატაციას და აბონენტების გაზიფიცირებას.

სს „საქორგაზი“ სააქციო საზოგადოებად დარეგისტრირდა 1996 წელს. 2013 წელს სს „საქორგაზმა“ შეირჩა 10 მსხვილი გაზგამანაწილებელი ლიცენზიანტი კომპანია: სს „გორიგაზი“, სს „ბოლნისიგაზი“, სს „ქუთაისგაზი“, შპს „სამტრედიაგაზი“, შპს „ბორჯომიგაზი“, სს თეთრიწყაროგაზი“, სს „რუსთავგაზი“, შპს „ვანიგაზი“, სს „კასპიგაზი“ და შპს „თერჯოლის ბუნებრივი აირი“. საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის (სემეკი) 2013 წლის 18 დეკემბრის გადაწყვეტილებით ბუნებრივი გაზის განაწილების ლიცენზია გაიცა სს „საქორგაზზე“, ხოლო მასზე, როგორც სამართალმემკვიდრეზე, გავრცელდა შერწყმული კომპანიებისთვის დადგენილი განაწილების ტარიფები. ამჟამად სს „საქორგაზი“ ერთ-ერთი ყველაზე მსხვილი ბუნებრივი გაზის განაწილების ლიცენზიანტია საქართველოში.

კომპანიის აქციების 80.62%-ის მფლობელია Alphard Gas Holdings B.V რომელიც თავის მხრივ კონტროლდება Cooperatief Menkent UA-ის მიერ და რომელიც რეგისტრირებულია ნიდერლანდების სამეფოში. კომპანიის საბოლოო მაკონტროლებელი მხარეა SOCAR-ი, რომელსაც აზერბაიჯანის მთავრობა ფლობს და აკონტროლებს.

სს „საქორგაზი“ 2014 წლიდან ფლობს ხარისხის სერტიფიკატს ISO 9001:2008, 2017 წელს კი კომპანიამ გაიარა რესერტიფიკაცია ახალი სტანდარტით და მიიღო ხარისხის მართვის სერტიფიკატი ISO 9001:2015.

დღეისათვის კომპანია ცენტრალიზებული სტრუქტურით არის წარმოდგენილი. კომპანიას მართავს დირექტორი, რომელსაც ჰყავს ორი მოადგილე ფინანსურ და ტექნიკურ საკითხებში. „დავალების“ და „ტექნიკური მომსახურების“ ხელშეკრულებების ფარგლებში, შპს „სოკარ ჯორჯია გაზი“ ახორციელებს სს „საქორგაზის“ სალიცენზიო არეალში გაზიფიცირებას და სს „საქორგაზის“ მომხმარებლებს უზრუნველყოფს ყველა შესაბამისი სერვისით. ამ ხელშეკრულების საშუალებით კომპანია აღწევს მასშტაბის ეკონომიურობას, პროცესების ოპტიმიზაციას და ამარტივებს ქსელის მომსახურებას, რაც ერთი მხრივ, მოსახერხებელია აბონენტებისთვის ოპერატიულობის თვალსაზრისით, ხოლო მეორე მხრივ - კომპანიის ფინანსური და საოპერაციო ეფექტურობისთვის.

ინფორმაცია კომპანიის ფილიალების საქმიანობის შესახებ

2020 წლის განმავლობაში შპს „სოკარ ჯორჯია გაზის“ და სს „საქორგგაზის“ ქსელზე ჯამურად მიერთდა დაახლოებით 31 000 ახალი აბონენტი. დღეისათვის, „სოკარ გაზის“ კომპანიები საქართველოს მასშტაბით ბუნებრივი გაზით დაახლოებით 770 000 აბონენტს უზრუნველყოფს. მომხმარებლებს ემსახურება 45 სერვისცენტრი 5 რეგიონში.

კლიენტთა მომსახურების გაუმჯობესების მიზნით, 2013 წელს, შპს „სოკარ ჯორჯია გაზში“ შეიქმნა ქოლ-ცენტრი, რომელიც ასევე ემსახურება სს „საქორგგაზის“ ქსელის აბონენტებსაც. ცენტრი მუშაობს 24-საათიან რეჟიმში, იღებს ზარებს საქართველოს ყველა რეგიონიდან სხვადასხვა ტექნიკურ და კომერციულ საკითხებთან დაკავშირებით. ასევე, ქოლ-ცენტრის ოპერატორები რეგულარულად ურეკავენ ახალ აბონენტებს და ატარებენ კლიენტთა კმაყოფილების კვლევას. მომავალში იგეგმება კლიენტთა მომსახურების მეთოდოლოგიის დახვეწა და გაფართოება. 2015 წლიდან, სატელეფონო მომსახურების გარდა, კომპანიამ დაიწყო კლიენტთა მომსახურება ელექტრონული ფოსტით და სოციალური მედიის საშუალებით.

სამოქმედო ბაზრები და კონკურენტების ანალიზი

შენიშვნა: ამ ქვეთავში წარმოდგენილი მონაცემები სრულად ეყრდნობა სემეკის 2020 წლის ანგარიშს.

2020 წელს, ბუნებრივი გაზი, 2019 წლის მსგავსად, კვლავ რჩება ენერგიაზე საბოლოო მოთხოვნის დაკმაყოფილების უმთავრეს წყაროდ. საქართველოს ენერგეტიკული ბალანსის თანახმად, ენერგიის ჯამურ მოხმარებაში ბუნებრივი გაზის წილი 36.4% შეადგინა. შესამჩნევია ბიოსაწვავისა და ნარჩენების წილის შემცირება, რისი ერთ-ერთი მიზეზიც აქტიური გაზიფიცირება და მყარი საწვავის ბუნებრივი გაზით ჩანაცვლება შეიძლება იყოს.

2020 წელს ქვეყანაში ბუნებრივ გაზზე მოთხოვნა შემცირდა 0.8%-ით და 2,482 მლნ კუბ.მ შეადგინა. საყოფაცხოვრებო მიზნებისთვის ბუნებრივი გაზის მოხმარებამ 2020 წელს 1,116 მლნ კუბ.მ შეადგინა, არასაყოფაცხოვრებო მიზნებისთვის მოხმარებამ კი – 1,366 მლნ. კუბ.მ. 2020 წლის ბოლოს ბუნებრივი გაზის გამანაწილებელ ქსელზე არსებული აბონენტების საერთო რაოდენობამ 1,359,837 შეადგინა, საიდანაც 283 062 აბონენტი სს „საქორგგაზს“ ეკუთვნის.

ბუნებრივ გაზზე საქართველოს მოთხოვნის 99.8% დაკმაყოფილდა იმპორტით, ხოლო დარჩენილი 0.2% - ადგილობრივი მოპოვებით. საქართველოსთვის ბუნებრივი გაზის მიწოდების უმთავრეს წყაროდ კვლავ რჩება აზერბაიჯანის რესპუბლიკა (91%).

ბუნებრივი გაზის ბაზარი მოიცავს ბუნებრივი გაზის საცალო და საბითუმო ბაზრებს. საქართველოში არ არსებობს ბუნებრივი გაზის ორგანიზებული ბაზარი, რის გამოც ბუნებრივი გაზის ყიდვა-გაყიდვა საბითუმო ბაზარზე ხდება მხოლოდ ორმხრივი ხელშეკრულებების მეშვეობით. მიმწოდებლები ახორციელებენ ბუნებრივი გაზის იმპორტს (ან მცირე ოდენობით მოპოვებული ბუნებრივი გაზის შესყიდვას) და მის გადაყიდვას სხვა მიმწოდებლებზე, ხოლო საცალო დონეზე მიმწოდებლები უშუალოდ აწვდიან საბოლოო მომხმარებლებს. აღნიშნული არ გამორიცხავს ერთი მიმწოდებლის აქტივობას ბაზრის ორივე დონეზე. როგორც საბითუმო,

ასევე საცალო ბაზარზე დომინირებული მდგომარეობა კვლავ „სოკართან“ დაკავშირებულ კომპანიებს აქვთ.

საბოლოო მომხმარებლებთან ბუნებრივი გაზის ფიზიკურად მიტანას უზრუნველყოფენ ბუნებრივი გაზის ტრანსპორტირებისა და განაწილების ლიცენზიატები.

კონკურენცია ბაზარზე და შესვლის ბარიერები

ბუნებრივი გაზის განაწილების საქმიანობა წარმოადგენს ბუნებრივ მონოპოლიას და სრულად ექვემდებარება სემეკის სატარიფო და სალიცენზიო რეგულირებას. მარეგულირებელი ორგანო (სემეკი) გასცემს შესაბამის ლიცენზიას. ლიცენზია გაიცემა უვადოდ, მის მოსაპოვებლად კომპანია ვალდებულია აკმაყოფილებდეს შესაბამის კრიტერიუმებს. კერძოდ, ლიცენზიის მისაღებად მაძიებელმა სემეკში უნდა წარადგინოს სალიცენზიო განაცხადი, რომელსაც თან უნდა ერთოდეს „ელექტროენერგეტიკისა და ბუნებრივი გაზის შესახებ“ საქართველოს კანონის 25-ე მუხლითა და კომისიის 2008 წლის 18 სექტემბრის №23 დადგენილებით დამტკიცებული ლიცენზირების წესების მე-5 მუხლით განსაზღვრული დოკუმენტაცია:

- წარმოების საშუალებების ფლობის დამადასტურებელი დოკუმენტები.
- წარმოების საშუალებების ექსპლუატაციაში მიღების დამადასტურებელი დოკუმენტები.
- ძირითად საშუალებათა ჩამონათვალი და საწარმოს შეფასების (აუდიტის) დასკვნა.
- გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსით გათვალისწინებული გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება.
- საქართველოს ელექტრულ ან ბუნებრივი გაზის ქსელში ჩართვის ტექნიკური პირობა.
- მოთხოვნილი ლიცენზიის შესაბამისი ბუნებრივი გაზის ქსელის სქემა.

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საქართველოში ოპერირებდა 25 განაწილების ლიცენზიატი. მათ შორის სამი მსხვილი ლიცენზიატია (შპს „თბილისი-ენერჯი“, შპს „სოკარ ჯორჯია გაზი“, სს „საქორგაზი“), რომლებმაც გაანაწილეს მთლიანი განაწილებული გაზის 89%;

2020 წელს ბუნებრივი გაზის ბაზარზე საქმიანობას ახორციელებდა 34 მიმწოდებელი;

საქართველოს ბაზარზე ხელმისაწვდომი ბუნებრივი გაზით საბითუმო დონეზე ვაჭრობა განახორციელა თერთმეტმა მიმწოდებელმა, რომელთა შორის სამი უმსხვილესი მიმწოდებლის წილი 96%-ს შეადგენდა;

2020 წლის მნიშვნელოვანი მოვლენები

COVID 19-თან დაკავშირებული გამოწვევები

2020 წლის მარტში ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაციამ ახალი კორონავირუსი („COVID-19“) გლობალურ პანდემიად გამოაცხადა. ჯერჯერობით გაურკვეველია, საბოლოოდ რამდენად შეაფერხებს ეს პანდემია მსოფლიო ეკონომიკის განვითარებას და რა გავლენას იქონიებს საქართველოს ეკონომიკაზე. COVID-19-ის გავრცელების შესაჩერებლად საქართველოს მთავრობამ მთელი რიგი ზომები მიიღო, რამაც სოციალურ-ეკონომიკურ გარემოზე მნიშვნელოვანი გავლენა იქონია. 2020 წლის 31 დეკემბრისთვის კომპანიაზე არსებითად არ უმოქმედია ამ ახალ გარემოებებს. თავისი საქმიანობის სპეციფიკიდან გამომდინარე, კომპანია არ მოელის, რომ COVID-19 ვირუსს არსებითი უარყოფითი ზემოქმედება ექნება მის უნარზე, გააგრძელოს საქმიანობა, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ.

ტარიფის ცვლილება

2019 წლის 17 ივლისს სს „საქორგგაზმა“ სემეკში წარადგინა სატარიფო განაცხადი, რის საფუძველზეც სემეკმა დაადგინდა დროებითი ტარიფი სს „საქორგგაზის“ აბონენტებისთვის: მიწოდების - 29.508 თეთრი/მ3, განაწილების - 25.246 თეთრი/მ3 და მოხმარების ტარიფი - 56.990 თეთრი/მ3. დროებითი ტარიფები ძალაში შევიდა 2020 წლის 1 იანვარს და მოქმედებდა 2020 წლის 1 ივლისამდე, ხოლო 2020 წელს დადგინდა ახალი ტარიფი: მიწოდების - 30.528 თეთრი/მ3, განაწილების - 24.227 თეთრი/მ3 და მოხმარების ტარიფი - 56.990 თეთრი/მ3. ახალი ტარიფი მოქმედებს 2020 წლის 1 ივლისიდან 2022 წლის ბოლომდე.

კომპანიის განვითარების გეგმები

2018 წლიდან კომპანიის ძირითადი სტრატეგია მიმართულია ევროასოცირების ხელშეკრულების პირობების შესრულებისკენ და სამოქმედო გეგმა გაწერილია მათი დირექტივების შესაბამისად.

ამჟამად მიმდინარეობს ევროკავშირის და ევროპარლამენტის 2009 წლის გადაწყვეტილების „გაზის მიწოდების საერთო პრინციპების“ დანერგვის შესახებ პროგრამის ეტაპობრივი განხორციელება, რომელსაც ეწოდება „მესამე ენერგეტიკული პაკეტი“. კერძოდ, ევროკავშირთან ასოცირების ხელშეკრულების ხელმოწერით და ენერგეტიკულ გაერთიანებაში გაწევრიანებით საქართველომ აიღო ვალდებულება, განახორციელოს რეფორმები ენერგეტიკის სექტორში და საფუძველი ჩაუყაროს ევროპულ ენერგეტიკულ ბაზართან დაახლოებას.

ინვესტიციები ბუნებრივი გაზის განაწილების სფეროში

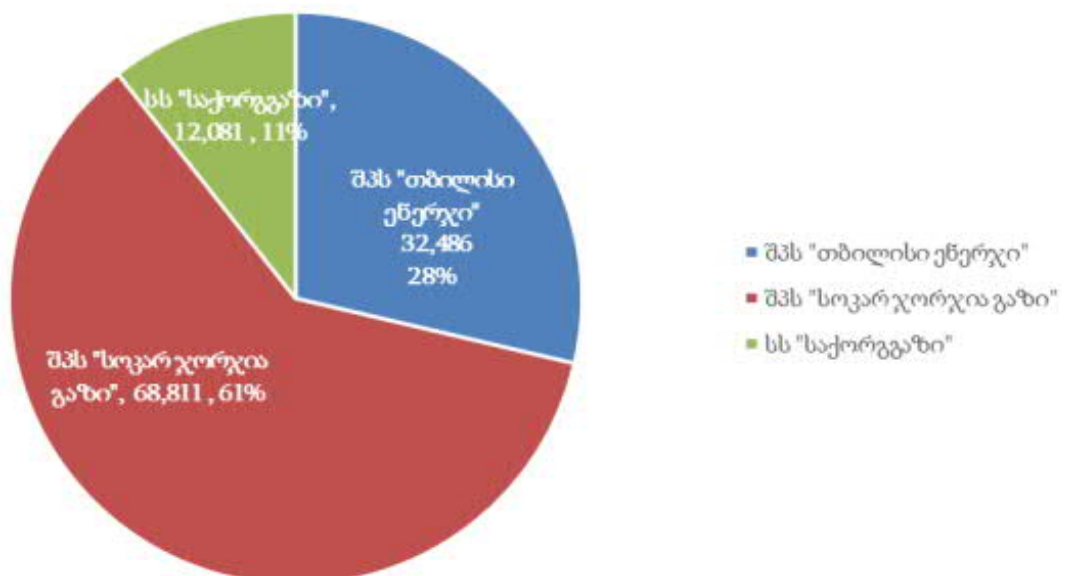
სემეკის წლიური ანგარიშის მიხედვით, 2020 წლისთვის ბუნებრივი გაზის განაწილების სექტორში დაგეგმილი ინვესტიციის მოცულობა შეადგენდა 42 983 000 ლარს. მათ შორის, შპს „სოკარ ჯორჯია გაზის“ - 9 019 000 ლარს, სს „საქორგგაზის“ - 13 006 000 ლარს, ხოლო შპს „თბილისი ენერჯი“ - 20 958 000 ლარს. ამავე წელს ფაქტობრივად განხორციელდა 113 378 000

ლარის ინვესტიცია, მათ შორის 104 077 000 ლარის – საკუთარი სახსრებით, ხოლო 9 301 000 ლარის – მესამე პირების (მომხმარებლების) დაფინანსებით.

ბუნებრივი გაზის განაწილების საქმიანობაში 2020 წელს ფაქტობრივად განხორციელებული ინვესტიციების მოცულობაში მნიშვნელოვანი წილი – 60,69% ანუ 68 810 000 ლარი მოდის შპს „სოკარ ჯორჯია გაზზე“. სს „საქორგაზის“ მიერ 2020 წელს საკუთარი სახსრებით განხორციელდა ჯამში 12 081 000 ლარის ინვესტიცია, კერძოდ, საწარმოს მიერ საანგარიშო წელს სხვადასხვა რეგიონში აშენდა 24 კმ.მდე სიგრძის ახალი გაზსადენები და განხორციელდა არსებული ქსელების რეაბილიტაცია, რის შედეგადაც გამანაწილებელ ქსელზე მიერთდა 10,435 ახალი აბონენტი.

2020 წელს ბუნებრივი გაზის განაწილების სექტორში განხორციელებული ინვესტიციები გრაფიკულად ასე გამოიყურება:

**ინვესტიცია ბუნებრივი გაზის განაწილების სექტორში
(ათასი ლარი)**

კომპანიის ძირითადი ფინანსური და არაფინანსური მაჩვენებლები

კომპანიის შემოსავალმა 2020 წელს შეადგინა 79 592 000 ლარი, რაც 21%-ით მეტია წინა წლის იმავე მაჩვენებელზე. ზრდა გამოწვეულია ინტენსიური გაზიფიკაციის შედეგად ქსელის გაფართოებით და ზოგადი მოხმარების ზრდით. 2019 წელი კომპანიამ დაასრულა 3 348 000 ლარის ზარალით, ხოლო 2020 წელს კომპანია გავიდა მოგებაზე, რომელიც შეადგენს 996 000 ლარს. აქტივების ჯამური ღირებულება 2020 წლის ბოლოს შეადგენდა 158 490 000 ლარს.

კომპანიის მთლიანი აქტივების 88%-ს წარმოადგენს გაზსადენები და სხვა ძირითადი საშუალებები, რომელთა საშუალებითაც კომპანია ახორციელებს თავის ძირითად საქმიანობას. აქტივების 12%-ს შეადგენს სავაჭრო მოთხოვნები. კომპანიის კაპიტალის სტრუქტურა შედგება 10 310 000 ლარის სააქციო კაპიტალისგან და 31 791 000 ლარის დამატებითი კაპიტალისგან.

კომპანიის მიერ ბიუჯეტში გადახდილი გადასახადები

სს „საქორგგაზის“ მიერ დაარსებიდან 2020 წლის ჩათვლით გადახდილი გადასახადები ასე გამოიყურება:

წელი	ბიუჯეტში გადახდილი თანხა
2008	248,615
2009	151,438
2010	333,977
2011	150,192
2012	328,533
2013	405,758
2014	2,283,013
2015	476,934
2016	ზედმეტობა
2017	1,749,929
2018	2,714,900
2019	4,152,901
2020	4,060,882
სულ	17,057,072

საკადრო პოლიტიკა

სს „საქორგგაზს“ 2020 წელს ჰყავდა 228 თანამშრომელი. კომპანია უზრუნველყოფს თავისი თანამშრომლების ჯანმრთელობის დაზღვევას. ასევე, თანამშრომელთა წახალისების მიზნით, კომპანია იყენებს ბონუს სისტემას ინდივიდუალური შედეგების მიხედვით. თანამშრომლებს, კვალიფიკაციის ამაღლების მიზნით, ყოველწლიურად უტარდებათ ტრენინგები საქართველოში და მის ფარგლებს გარეთ. ადამიანური რესურსების მართვის სისტემა მოიცავს საკადრო პოლიტიკის განვითარებას და ქმნის თანამშრომელთა სწავლების და კვალიფიკაციის ამაღლების შესაძლებლობას. სს „საქორგგაზი“ ასევე მუდმივად ზრუნავს თანამშრომელთა გადამზადებაზე, თითქმის ყველა მიმართულებით ხორციელდება თანამშრომელთა კვალიფიკაციის ამაღლება, როგორც ტექნიკური, ასევე ინოვაციებზე და ბიზნეს განვითარების კუთხით მომუშავე პერსონალისათვის. 2017 წლის 10 ოქტომბერს ქალაქ ქუთაისში კომპანია შპს „სოკარ ჯორჯია გაზმა“ თანამშრომელთა გადამზადების და კვალიფიკაციის ამაღლების სასწავლო ცენტრი გახსნა. ცენტრი ასევე ემსახურება სს „საქორგგაზის“ თანამშრომელთა

გადამზადებასაც. სასწავლო ცენტრი თანამშრომელთა პროფესიული ცოდნის ასამაღლებლად და პროფესიონალური უნარების სრულყოფის, ასევე კვალიფიკაციის ამაღლების სფეროში ერთიანი პოლიტიკის რეალიზაციის და უზრუნველყოფის მიზნით არის შექმნილი.

სასწავლო ცენტრის ძირითადი ამოცანებია:

- თანამშრომელთა თეორიული და პრაქტიკული ცოდნის განახლება გაზის სფეროში მზარდი მოთხოვნების შესაბამისად.
- პროფესიონალური ცოდნის და შესაძლებლობების ამაღლება და სათანადო დონის უზრუნველყოფა.
- მოწინავე გამოცდილების, ახალი პროგრესული მეთოდებისა და ტექნოლოგიების შესწავლა.

სს „საქორგაზში“ მუდმივად მიმდინარეობს საკადრო პოლიტიკის ოპტიმიზაცია, რაც გულისხმობს შრომის ეფექტურობის გაზრდას ინოვაციების დანერგვის გზით. კომპანიაში დაინერგა სხვადასხვა სისტემები, კერძოდ: ბილინგის სისტემა, CRM, ტელეფონია, სმს-ცენტრი. ეს ამცირებს რუტინულ სამუშაოს, რაც თავის მხრივ თანამშრომელთა მოტივაციას და განვითარების შესაძლებლობას ზრდის, ასევე, ზოგავს დროს და შესაძლებლობას აძლევს კომპანიას, უფრო სწრაფად და ოპერატიულად მოემსახუროს აბონენტებს, რაც მათი კმაყოფილების კოეფიციენტზე დადებითად აისახება.

კომპანია ასევე ახორციელებს იმ სამუშაოების აუტოსორსინგს, რომელშიც თანამშრომლებს აქვთ ნაკლები კომპეტენცია. სს „საქორგაზი“ ამ მეთოდს უკვე საკმაოდ წარმატებულად იყენებს სამონტაჟო სამუშაოების შესრულებისას, კომპანია ქირაობს კონტრაქტორ კომპანიებს, რომელთაც ასრულებენ სამშენებლო და სამონტაჟო სამუშაოებს.

კომპანიის საკრედიტო, საბაზრო, ლიკვიდობის და ფულადი ნაკადების ლიკვიდობის მიმოხილვა და რისკების მართვის მექანიზმები

კომპანიის ძირითადი ფინანსური ვალდებულებები შედგება სესხებისა, საიჯარო ვალდებულების და გადასახდელი ანგარიშებისგან, საიჯარო ვალდებულებისგან და სავაჭრო და სხვა კრედიტორული დავალიანებისგან. ამ ფინანსური ვალდებულებების ძირითადი მიზანია კომპანიის ოპერაციების დაფინანსება. კომპანიის ძირითადი ფინანსური აქტივები მოიცავს სავაჭრო და სხვა დებიტორულ დავალიანებას და ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებს.

კომპანიის საქმიანობისთვის დამახასიათებელი ძირითადი რისკებია საკრედიტო, ლიკვიდურობის და საბაზრო რისკები.

კომპანია მიეკუთვნება კომპანიების დიდ ჯგუფს, რომელსაც „სოკარი“ აკონტროლებს. ფინანსური რისკების უმეტესობაზე ზედამხედველობასა და კონტროლს ახორციელებს „სოკარი“ რეგიონების და ქვეყნების დონეზე. კომპანიის ხელმძღვანელობის მიერ ფინანსური რისკის მართვის მიზანია კომპანიის ყოველდღიური ოპერაციების შესრულების უზრუნველყოფა, ოპერაციებიდან საკმარისი ნაღდი ფულის მიღება, რომ დააფინანსოს

საოპერაციო და მიმდინარე კაპიტალური დანახარჯები და სასესხო ვალდებულებები მესამე მხარეების მიმართ.

კორპორატიული სოციალური პასუხისმგებლობა

„სოკარის“, როგორც ჯგუფის, ერთ-ერთი მთავარი ღირებულება ადამიანებსა და გარემოზე ზრუნვაა. ჯგუფის სოციალური აქტივობები მოიცავს კულტურულ, სპორტულ, ინფრასტრუქტურულ და საქველმოქმედო პროექტებს.

გარემოზე ზრუნვა

რეგიონებში ინტენსიური გაზიფიცირებების დაწყებამდე ხდებოდა ხეების უკონტროლო ჭრა, რაც ამძიმებდა ეკოლოგიურ ფონს. გაზიფიცირება ხელს უწყობს ტყის საფარის შენარჩუნებას და დადებითად მოქმედებს ეკოსისტემაზე. კომპანიის გათვლებით, ინტენსიურმა გაზიფიკაციამ წელიწადში დაახლოებით 1 000 000 ხე გადაარჩინა მოჭრას. კვლევის მიხედვით, ეს ფაქტი მომხმარებლების სრულ უმრავლესობას სიმპათიით განაწყობს „სოკარის“ მიმართ.

ამავე კვლევის მიხედვით, მოსახლეობა დადებითად აფასებს „სოკარს“ და აზერბაიჯანს, როგორც სტაბილურ პარტნიორს, რომელმაც ენერგოკრიზისის დროს გამოიყვანა საქართველო მძიმე სოციალური და პოლიტიკური მდგომარეობიდან.

სოციალური და კულტურული პროექტები

- „სოკარი“ არის ელექტრონული მუსიკის ფესტივალების 4GB-ის და OPEN AIR-ის მხარდამჭერი.
- მარნეულში „სოკარის“ მხარდაჭერით გაიხსნა სასწავლო ცენტრის შენობა- ჩაის სახლი. სასწავლო ცენტრში მარნეულის, ბოლნისის, გარდაბანისა და დმანისის რაიონების ახალგაზრდებს ქართულ, ინგლისურ და ფრანგულ ენას უფასოდ შეასწავლიან. სასწავლო ცენტრში არის ასევე ჭადრაკის, ცეკვისა და ხალიჩების ქსოვის კურსები.
- სოკარის წარმომადგენლობის დაფინანსებით განხორციელდა გამოჩენილი აზერბაიჯანელი მწერლის, დრამატურგის, განმანათლებლისა და საზოგადო მოღვაწის, მირზა ფათალი ახუნდოვის სახლ-მუზეუმისა და სამხატვრო გალერეის მშენებლობა-რესტავრაცია თბილისში. კულტურის კომპლექსს ახუნდოვ ჰაუსს წილად ხვდა საუკეთესო საზოგადოებრივი ნაგებობის წოდება.
- „სოკარი“ არის ინტელექტ-შოუ „რა? სად? როდის?“ სპონსორი.

ქველმოქმედება

სოკარი ზრუნავს ქვეყანაში სოციალურად დაუცველ მოსახლეობაზე და განათლების დონის ამაღლებაზე. წლების მანძილზე კომპანია აღიარებულია, როგორც სოციალური პროექტების უმსხვილესი ინვესტორი და ახორციელებს შემდეგ საქველმოქმედო ღონისძიებებს:

- ბუნებრივი აირი სოციალურად დაუცველ ხანდაზმულებსა და ბავშვთა სახლებს.

- ბუნებრივი აირი ოკუპირებული ტერიტორიების გამყოფ ხაზთან მდებარე სოფლების მოსახლეობას.
- ბუნებრივი აირი საქართველოს ტერიტორიაზე არსებულ სხვადასხვა რელიგიური კონფესიების ყველა ობიექტს.
- სტუდენტების სწავლის დაფინანსება.
- საქველმოქმედო ფონდის - ნატურის ხე - გენერალური სპონსორობა. ფონდი 2014 წლიდან აფინანსებს ბავშვების მკურნალობას საქართველოში და მის ფარგლებს გარეთ.

ძირითადი რისკები და გაურკვევლობები

კომპანიას ამ ეტაპზე საკმაოდ მყარი პოზიცია უჭირავს ბაზარზე, კერძოდ, მას აქვს რამდენიმე უპირატესობა, რომელიც განაპირობებს მოკლე და გრძელვადიან პერსპექტივაში მის სტაბილურ ფუნქციონირებას და მომავალ განვითარებას, მათ შორისაა: რეგიონალურ გაზის გაზგამანაწილებელ ბიზნესში მრავალწლიანი წარმატებული გამოცდილება და კომპეტენცია, გაზსადენების ფართო ქსელი, ავტორიტეტული და ძლიერი აქციონერი (აზერბაიჯანის სახელმწიფო კომპანია).

ზემოთხსენებული ფაქტორები ქმნის შესაძლებლობას, რომ კომპანია მომავალში კიდევ უფრო განვითარდეს და გაფართოვდეს, მთავრად ახალი აბონენტები უკვე გაზიფიცირებულ რეგიონებში, გაფართოვდეს გეოგრაფიულად და აითვისოს არაგაზიფიცირებული რეგიონები და რაიონები, ასევე ტურისტული ზონები, სადაც მოხმარება საშუალოზე მაღალი იქნება.

თუმცა, არსებობს გარკვეული საფრთხეები და დაბრკოლებები ზემოთხსენებული „მესამე ენერგეტიკული პაკეტის“ განხორციელების პროცესში, რომელიც კომპანიისთვის ამ ეტაპზე საკმაოდ რთული გამოწვევაა და შესაძლოა ძირეული ცვლილებები გამოიწვიოს. თუმცა, საბოლოოდ ეს ცვლილებები მომხმარებლებზეც და ბაზარზე მოქმედ კომპანიებზეც დადებითად აისახება. გაზრდილი კონკურენცია აუმჯობესებს მიწოდებული მომსახურების ხარისხს, ასევე კონკურენტების გააქტიურება შესაძლოა ნიშნავდეს ბაზარზე პასუხისმგებლობების გადანაწილებას.

არსებობს სხვა რისკებიც, მაგალითად: კომპანიის მასშტაბის ზრდას შესაძლოა მოჰყვეს სავაჭრო ვალდებულებების, სავაჭრო მოთხოვნების ამოღების ვადის და უიმედო ვალების რეზერვის ზრდა. რისკია ასევე ლარის კურსის მერყეობა დოლართან მიმართებაში, ვინაიდან კომპანია გაზს ყიდულობს დოლარში, ხოლო რეალიზაცია საცალო აბონენტებზე ხდება ლარში.

ძირითადი მაკროეკონომიკური ფაქტორები

პოლიტიკური ფაქტორები:

- აზერბაიჯანისა და საქართველოს სტრატეგიული პარტნიორობა სს „საქორგგაზის“ განვითარების და ბაზარზე მყარი პოზიციის გარანტიაა. პოლიტიკური ცვლილებები როგორც წესი, გავლენას არ ახდენს „სოკარზე“, რადგან აზერბაიჯანისა და საქართველოს ურთიერთობები სტაბილურია.

- ბოლო წლებში მომხმარებელთა ცნობიერების ამაღლების ფონზე ბაზარი უფრო დაცული გახდა გაზის ტარიფთან დაკავშირებული პოლიტიკური სპეკულაციებისგან, რადგან ტარიფის გაანგარიშების მეთოდოლოგია საჯაროდ ხელმისაწვდომია ყველა დაინტერესებული პირისთვის.
- რეგიონის პოლიტიკურმა არასტაბილურობამ შესაძლოა გამოიწვიოს ეკონომიკური არასტაბილურობაც, რაც ასევე აისახება ენერგეტიკაზე.
- ევროკავშირთან ასოცირების ხელშეკრულება: ამ ხელშეკრულების პირობებმა შესაძლოა ენერგეტიკული ბაზრის ფუნდამენტური ცვლილებები გამოიწვიოს რეგულირებისა და კანონმდებლობის კუთხით.

ეკონომიკური ფაქტორები:

- სავალუტო რისკები - ლარის არასტაბილურობამ შესაძლოა გამოიწვიოს კომპანიის ფინანსური პრობლემები.
- საპროცენტო განაკვეთი - გამომდინარე იქიდან, რომ კომპანია თავისი საქმიანობის გარკვეულ ნაწილს სესხით აფინანსებს, საპროცენტო განაკვეთი დიდ გავლენას ახდენს მის ფინანსურ ხარჯებზე.
- ქვეყნის ზოგად ეკონომიკურ მდგომარეობაზეა დამოკიდებული მომხმარებელთა გადახდისუნარიანობა და შესაბამისად მათ მიერ გაზის მოხმარება.

სოციალური ფაქტორები:

- მოსახლეობის ზრდის ტემპი შემცირებულია, რაც პირდაპირ მოქმედებს გაზის მოხმარების მოცულობაზე.
- გარემოს დაცვა - ბოლო პერიოდში ქვეყნის მასშტაბით უფრო და უფრო დიდი ყურადღება ექცევა გარემოზე ზრუნვას, რაც გულისხმობს ბაზარზე მყოფი კომპანიებისთვის დამატებით რეგულაციებს და მეტ სოციალურ პასუხისმგებლობას.
- დემოგრაფიული განაწილება - ქალაქის მოსახლეობას უფრო ნაკლები წვდომა აქვს გაზის შემცვლელ პროდუქტებზე, ვიდრე სოფლად. აქედან გამომდინარე, კონკურენციის რისკი ქალაქებში ნაკლებია.
- სიღარიბის მაჩვენებელი ქვეყანაში - ბოლო წლებში ზრდის ტენდენციაა, რამაც შესაძლოა გავლენა მოახდინოს გაზის მოხმარების მოცულობაზე.

ტექნოლოგიური ფაქტორები:

- ინტერნეტ და მობილური მომსახურებები საქართველოს ურბანულ რაიონებში კარგად არის განვითარებული, ხოლო სოფლებში ეტაპობრივად ფართოვდება დაფარვის ზონები, რაც ენერგო კომპანიებისთვისაც მომგებიანია, რადგან მარტივდება კომუნიკაცია მომხმარებელთან და საოპერაციო საქმიანობა. (მაგ: აბონენტებისთვის ქვითრის ნაცვლად სმს-ის გაგზავნა).

- ამჟამად ინტერნეტი ხელმისაწვდომია თითქმის ყველა რეგიონში, რაც ნიშნავს მომხმარებელთა თავისუფალ წვდომას გაზთან დაკავშირებულ ნებისმიერ საჯარო ინფორმაციაზე. (მაგალითად, გაზის უსაფრთხო მოხმარების წესები, ტარიფის გაანგარიშების მეთოდოლოგია და ა.შ.)

გარემო ფაქტორები:

- კლიმატური ცვლილებები: გაზის ბაზარი მკვეთრი სეზონურობით გამოირჩევა. ზამთრის სეზონზე მოხმარება დამოკიდებულია 2 ძირითად ფაქტორზე, ზამთრის საშუალო ტემპერატურასა და დაბალი ტემპერატურის ხანგრძლივობაზე.
- საქართველოს ეკოსისტემა მდიდარია გაზის შემცველი პროდუქტებით, კერძოდ, შეშა, წყალი, ელექტროენერგია, თუმცა ამჟამად საქართველოში ხის ჭრაზე კონტროლი გამკაცრებულია, რამაც შესაძლოა განაპირობოს გაზის მოხმარების ზრდა.

საკანონმდებლო ფაქტორები:

- საგადასახადო პოლიტიკა: საგადასახადო სისტემის გამარტივება და ესტონურ მოდელზე გადასვლა ცალსახად დადებითად აისახება ბიზნესზე.
- სემეკის მიერ კონტროლდება სოციალური აბონენტების მიერთებაზე ფასწარმოქმნა. მარეგულირებელი აკონტროლებს მიერთების ვადებს, 40 დღიანი ვადაგადაცილების შემთხვევაში აბონენტს უნახევრდება ტარიფი, ხოლო 80 დღიანი ვადაგადაცილების შემთხვევაში - მთლიანად ჩამოეწერება ვალი.

კვლევისა და განვითარების სფეროში ჩატარებული ღონისძიებების მიმოხილვა

ციფრული ტექნოლოგიების განვითარება კომპანიის სტრატეგიის ერთ-ერთი მთავარი კომპონენტია. ეს მიმართულება ხელს უწყობს პროცესების ოპტიმიზაციას და ავტომატიზაციას. კომპანიის განვითარების ამ ეტაპზე ციფრული ტექნოლოგიების განვითარება იგეგმება სამი ძირითადი მიმართულებით: კომერციული საქმიანობის ოპტიმიზაცია, ტექნიკური ოპერაციები და კონტროლის მექანიზმები.

ციფრული ტექნოლოგიები კომერციულ საქმიანობის ოპტიმიზაციისთვის

ბილინგის სისტემა

ბილინგის სისტემა წარმოადგენს კომპანიის მთავარ ციფრულ ინოვაციას, რომელიც დაინერგა კონკრეტულად „სოკარ გაზის“ ჯგუფისთვის. სისტემაში სრულად არის ასახული კომპანიის საოპერაციო საქმიანობის მოთხოვნები, როგორებიცაა:

- უნიფიცირებული აბონენტები
- ფინანსური კონტროლის მექანიზმები
- რეპორტინგი
- ტარიფების მოქნილი სქემა
- სმს-ს გაგზავნა აბონენტებთან, საჭიროების შემთხვევაში ქვითრის ადგილზე ბეჭდვა

CRM სისტემა

სისტემა რომელიც მოიცავს მომხმარებლებთან ურთიერთობის ყველა საშუალებას, როგორებიცაა: ცხელი ხაზი, მომხმარებლების მომსახურების ცენტრები, ვებ-პორტალი. ამ სისტემის მთავარი მიზანია აბონენტების კმაყოფილების ამაღლება.

ვებ-პორტალი

ვებ-პორტალი წარმოადგენს სოციალური და კომერციული აბონენტების ელექტრონულ ანგარიშებს, სადაც მომხმარებლებს შეუძლიათ ნახონ თავიანთი ისტორია კომპანიაში. ვებ - პორტალის ძირითად მიმართულებებს წარმოადგენს:

- აბონენტების ბარათები
- უსაფრთხოების წესები
- მომსახურებების შეთავაზება
- ონლაინ გადახდები

ციფრული ტექნოლოგიები ტექნიკურ ოპერაციებში

გეოგრაფიული ინფორმაციული სისტემა

აღნიშნულ სისტემაში ასახულია კომპანიის ფიზიკური ინფრასტრუქტურა: გაზსადენები, მრიცხველები და ა.შ., რაც კომპანიას აძლევს საშუალებას ადგილზე მისვლის და გეგმიური შემოვლების გარეშე აღმოფხვრას პოტენციური პრობლემები. ასევე იგეგმება GIS სისტემის ინტეგრირება ბილინგის სისტემასთან, რაც კომპანიას მისცემს საშუალებას სამუშაო პროცესები უკვე ამ სისტემის მეშვეობით განახორციელოს.

სადისპეტრო ცენტრი

სადისპეტრო ცენტრი წარმოადგენს ბუნებრივი გაზის უწყვეტი და უსაფრთხო მიწოდების მაკონტროლებელ ცენტრს, ის აგროვებს ინფორმაციას სხვადასხვა სისტემებიდან, ახდენს მათ კონსოლიდაციას და კომპანიას სთავაზობს ოპტიმალურ გადაწყვეტილებას პრობლემის აღმოსაფხვრელად. მაგალითად, კორექტორებიდან, რომლებიც დაყენებულია საუბნო მრიცხველებზე, იღებს ინფორმაციას წნევის და დატვირთვის შესახებ, ხოლო CRM სისტემიდან - ავარიების შესახებ და ამის მეშვეობით გეგმავს ავარიის აღმოფხვრის საფეხურებს. სადისპეტრო ცენტრის მთავარი ფუნქციებია:

- ოპერატიული, მოქნილი და ეფექტური რეაგირება პრობლემებზე, როგორიცაა ავარიები, ქსელში წნევის დაცემა და ა.შ.
- ჯგუფების მუშაობის კოორდინირება.
- ადამიანური შეცდომის შემცირება გადაწყვეტილების მიღების დროს.

ჩვენების აღების ტექნოლოგია

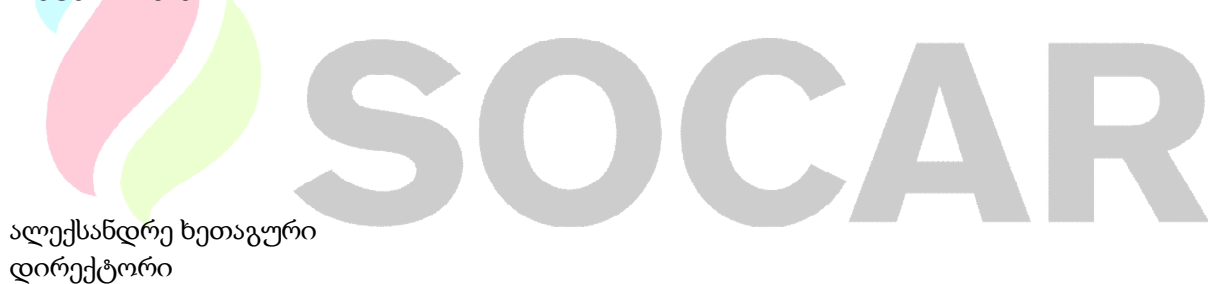
2012 წელს კომპანიაში დაინერგა მობილური ტერმინალები შტრიხ-კოდის წამკითხველი აპარატით. ყველა მრიცხველზე დამონტაჟდა შტრიხ-კოდი მაიდენტიფიცირებელი

ინფორმაციით. ტერმინალის საშუალებით წამკითხველი კითხულობს მრიცხველზე დატანილ შტრიხ-კოდს. აბონენტს მომენტალურად ეგზავნება სატელეფონო შეტყობინება (SMS) დავალიანების დარიცხვასთან დაკავშირებით. ამ ტექნოლოგიის დანერგვამ შეამცირა წამკითხველის მიერ ერთ აბონენტზე დახარჯული დრო და გადახდის ლოდინის ვადა.

მარკეტინგული სტრატეგია და საზოგადოებასთან ურთიერთობა

შპს „სოკარ ჯორჯია გაზში“ მარკეტინგის დეპარტამენტი შეიქმნა 2015 წელს, დეპარტამენტი ასევე ემსახურება სს „საქორგაზს“. დეპარტამენტის მიზანია მომხმარებლებში კომპანიის ცნობადობის გაზრდა, სიახლეების და ნებისმიერი სახის ინფორმაციის სწრაფად და სრულყოფილად მიწოდება. საზოგადოებასთან უფრო მჭიდრო და ეფექტური კომუნიკაციის დასამყარებლად კომპანია ახორციელებს ბაზრის კვლევას და საჭიროების მიხედვით მიმართავს საკომუნიკაციო კამპანიებს.

კომპანია ფრონტ ოფისებში დამონტაჟებულ ელექტრონულ მონიტორებზე, ასევე კომპანიის ვებ-გვერდზე და სოციალურ მედიაში, განათავსებს ნებისმიერი სახის შეთავაზებას, სხვადასხვა შინაარსის ტექსტსა და შეტყობინებას აბონენტებისათვის. ასევე უსაფრთხოების გაუმჯობესების მიზნით კომპანია არიგებს საინფორმაციო ბროშურებს გაზის მოხმარებასთან დაკავშირებით. 2018 წლიდან, კლიენტებს ახალ კომერციულ შეთავაზებებს აცნობენ ქოლ-ცენტრის ოპერატორები, ხოლო აბონენტებს სმს-ით ეგზავნებათ სარეკლამო-საინფორმაციო შეტყობინებები.

ალექსანდრე ხეთაგური
დირექტორი

1 აგვისტო, 2021

გამოყენებული მასალები:

1. საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2020 წლის ანგარიში.
2. სს „საქორგაზი“-ის ფინანსური ანგარიშგება 2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის დამოუკიდებელი აუდიტორის, შპს „იუაი“-ს დასკვნასთან ერთად.

ინფორმაციით. ტერმინალის საშუალებით წამკითხველი კითხულობს მრიცხველზე დატანილ შტრიხ-კოდს. აბონენტს მომენტალურად ეგზავნება სატელეფონო შეტყობინება (SMS) დავალიანების დარიცხვასთან დაკავშირებით. ამ ტექნოლოგიის დანერგვამ შეამცირა წამკითხველის მიერ ერთ აბონენტზე დახარჯული დრო და გადახდის ლოდინის ვადა.

მარკეტინგული სტრატეგია და საზოგადოებასთან ურთიერთობა

შპს „სოკარ ჯორჯია გაზში“ მარკეტინგის დეპარტამენტი შეიქმნა 2015 წელს, დეპარტამენტი ასევე ემსახურება სს „საქორგგაზს“. დეპარტამენტის მიზანია მომხმარებლებში კომპანიის ცნობადობის გაზრდა, სიახლეების და ნებისმიერი სახის ინფორმაციის სწრაფად და სრულყოფილად მიწოდება. საზოგადოებასთან უფრო მჭიდრო და ეფექტური კომუნიკაციის დასამყარებლად კომპანია ახორციელებს ბაზრის კვლევას და საჭიროების მიხედვით მიმართავს საკომუნიკაციო კამპანიებს.

კომპანია ფრონტ ოფისებში დამონტაჟებულ ელექტრონულ მონიტორებზე, ასევე კომპანიის ვებ-გვერდზე და სოციალურ მედიაში, განათავსებს ნებისმიერი სახის შეთავაზებას, სხვადასხვა შინაარსის ტექსტსა და შეტყობინებას აბონენტებისათვის. ასევე უსაფრთხოების გაუმჯობესების მიზნით კომპანია არიგებს საინფორმაციო ბროშურებს გაზის მოხმარებასთან დაკავშირებით. 2018 წლიდან, კლიენტებს ახალ კომერციულ შეთავაზებებს აცნობენ ქოლ-ცენტრის ოპერატორები, ხოლო აბონენტებს სმს-ით ეგზავნებათ სარეკლამო-საინფორმაციო შეტყობინებები.

ალექსანდრე ხეთაგური
დირექტორი

1 აგვისტო, 2021

გამოყენებული მასალები:

1. საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2020 წლის ანგარიში.
2. სს „საქორგგაზი“-ის ფინანსური ანგარიშგება 2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის დამოუკიდებელი აუდიტორის, შპს „იუაი“-ს დასკვნასთან ერთად.